

ქვეთი

ბუნება

ცხოველები

სერბო სამედიცინო

ეროვნული მედიკოსების სამედიკოსო

წინამდებარე ლექსების კრებული ავტორის პირველი მცდელობაა პოეზიაში; ლექსები სხვადასხვა დროსაა შექმნილი და გამოირჩევა ადამიანური ურთიერთობების მძაფრი განცდით, ისტორიული წარსულის, ამქვეყნიური ჭირ-ვარამის მტკივნეული გააზრებით.

„ერთი ბეწოა ცხოვრება, სულ რამდენიმე წამისა,“ – ამბობს ერთგან ავტორი, რითაც ბევრი რამის თქმას ლამობს წუთისოფელზე, ადამიანზე; ადამიანზე, რომელიც დღემუდამ კიდევ უნდა მუშაკობდეს და კიდევ უნდა ლოცულობდეს; ცდილობდეს ცოდვათაგან განწმენდას, რადგანაც, უდავოა, სიკვდილის ცელი არ დაახანებს და ყველაფერი, რასაც ამქვეყნიური კეთილდღეობა ჰქვია, აზრს დაკარგავს. მისი მოწოდებაა – „ვიდრე ცოცხალ ვართ, სიკეთის ხე უნდა ვახართ“, რომლის ნაყოფი ჩვენი მომავლის – შვილების საკვებია, რომელთაც, უთუოდ, მამაზე მეტად უნდა უყვარდეთ ხატიმამული; ერთადერთ ხსნას კი, კაცობრიობისას, უფლისადმი მორჩილებაში ხედავს; მას ასევე, კარგად ესმის, რომ „შეუცნობადი არის თუმცა ესე სოფელი,“ მაგრამ მაინც ცდილობს მის არსში ჩაწვდომას და როს აღმოაჩენს ამა სოფელში მედროვეთ, ყაღბისმქმნელთ, საგარძლის მაძიებელთ, მლიქვნელებსა და ნიღბოსნებს, დაუნდობელ ბრძოლას უცხადებს დიდი მგოსნის რწმენის დარად – „ცუდად ხომ მაინც არ ჩაივლის ეს განწირული სულისკვეთება“...

...და იბრძვის პოეტი...

მე რომ ვიცოდე ჩემი სიკვდილით ხალხს ეშველება
დღესვე სამარეს უყოყმანოდ მივებარები...

ს. ს.

წუთისოფელი

ჩვენს საბრძანებელს მივმომ პქვია წუთისოფელი,
რომ კაცთა ყოფნა საწუთროში წუთში მთავრდება,
ვერც კი მოასწრებ დაგყვევებას ნათელის ხილვით
მშფოთარე სულში უცაბედად შემოლამდება.
წვიმის წვეთივით ჩნდება ქვეყნად ადამიანი,
უკან მოხედვას ვერც კი ასწრებს, ისე ბერდება,
ქვეყანა ჩვენი – მოსაცდელი არის სადგური,
სადაც სიცოცხლე, ეგზომ ტკბილი, მოგჯერ გვებზრდება.

მადლი მეუფეს იმისათვის, რომ გაგვაჩინა,
მავრამ გალობა ცხოვრებას არ შეეფერება,
მთელი სიცოცხლე – ერთი გრძელი დაკვნესებაა,
მდარე ლექსივით თარმე უცებ გადამღერება.
წუთისოფელი თუკი მხოლოდ მოსაცდელია,
თუ ნებავს უფალს, მოხდეს რაიც მოსახდენია.

ჯემიკო მელიქიშვილს

ქვას მისდგომია მოქანდაკე ხელში საჭრეთლით,
აამეგყველებს და ასრულებს ნებას დამკვეთის,
ოქროს ხელები ოქროსივე სიგყვებით მჭევრით
აწ გარდასულთა უკვდავსაყოფს გვიხსნის გაკვეთილს.
ქვაზე გადააქვს გარდაცვლილის ცხოვრების შტრიხი,
მისი პროფილი – ვინც ცოცხალი იყო არსება,
ოფლად გადაღვრილ მოქანდაკეს არ ავიწყდება
შესანდობრისთვის ღვინით თითო ჭიქის ავსებაც.
მულამ გულღიას კარგაკაცობის აქვს შუბლზე დამლა,
მადლის ქმნით, ლოდის კვეთაშიც კი ვერა გრძნობს

დაღლას,

ძერწავს, უჭედავს უკვდავებას ასიათასებს,
ქმნის ხელოვნების ნიმუშებს, თუმც თვით არ აფასებს.

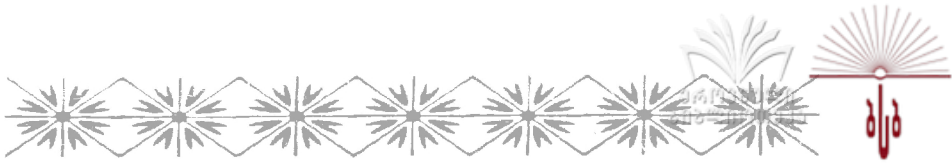
წუთისოფელში ვინც ნამუსის ქული აგარა,
ბევრის გამცემმა – თვით იკმარა ძალზე პაგარა.

ქაში ბაშონდის

მიახლოვდება გრგვინვით, ზავით
წელი სამოცი,
მიჯნა,
სიცოცხლის და კაცობის ნაღდი გამოცდის,
მიახლოვდება,
თითქოს შემართებაგამოცვლილს
ბევრჯერ ნამეხარს, მაგრამ კერკეცს,
ღროში გამოცდილს.
შეეჭიდება ძნელ ცხოვრებას
წელი სამოციც,
მაგრამ ვძლევე,
ვიცი – ბევრ განსაცდელს კელავაც გავცდები,
ღროს უემურს,
ღმერთმა შემაბრძოლა უმანკო შუბლით.
სპეგაკ აზრებით,
სიკეთის ქმნით, მძიმე განცდებით.
თუმცა ცხოვრებამ
ბევრი მძიმე გვირთი მარგუნა,
მწამს,
სამოთხისკენ ბილიკს ვპოვებ უფლის დალოცვილს,
ყეფონ ძაღლებმა –
ქარაფანმა გზა გააგრძელოს,
რადგან
იმედით მეგებება წელი სამოცი.
თქვენთან ვარ ყველა ჭირ-ვარამით,
ყველა გამოცდით.
უპატიოსნოდ არ ჩავაგებ ხანჯალს ამოწვილს.

ყველა უღმობელ სიკვდილის ცელს ვემორჩილებით,
იღუბით და მირაჟებით გარბიან წლები,
არ არის მონა ყურმოჭრილი მაფანთა ნების,
ვისაც არასდროს არ ერევა ცხოვრების გზები.
ფუჭი აზრებით იკვებება ადამის მოღვმა,
და იძირება ეგოიზმის ოკეანეში,
ეშმა, რომელიც უნდა თრთოდეს ცახცახისაგან
დამკვიდრებულა ცისქვეშეთში, თბილ საფანეში.
წუთისოფელი გვეჩვენება თაიგულებად,
თუმც საბოლოოდ ხელთ შეგვრჩება ეკლების ჯაგი,
შეუცნობელი არის იგი – ქვეყნად რაც არი,
უმწეოდ ყოფნა, შემოყრილი თვალში ნაცარი.
მიმზიდველია ადამის ძე თავის ქებამდე,
ვითარც სიცოცხლე – სილამაზის გახუნებამდე.

სურვილად გვრჩება

სურვილად გვრჩება,
რომ არ გვყავდეს მაგინებელი,
ანდა ბოროტი დავამარცხოთ თუნდაც მზანება,
ვინც გიმეგობრა, გამოსცაღე
და ეს ღრმად გწამდეს,
ეშმა იესოს არასოდეს დაემგვანება.
ღრთთა სრბოლაში თუკი მცირედ წაიფორხილე
დაკარგავ იმას,
რისიც გუშინ იყავ მფლობელი,

თუკი გაქებდნენ,
აგიგდებენ ღლეს სასაცილოდ
თუგინდ ვაზირი,
თუნდაც ქვეყნის იყავ მპყრობელი.
ქვაზე ფეხწაკრულს უმაღ უნდა წამოყენება,
თორემ წაქცეულს
გულზე ზღარბიც გადაახტება,
მრავალჯერ თქმულა ამის მსგავსი,
თუმც არვინ ფიქრობს
უმაღურობით
კაცის გულს რა დამლა აჩნდება.
როცა ფეხებზე იკიდებენ პაგიოსნებას,
რალა ფასი აქვს მიზანს, იმედს,
ნაგვრას, ოცნებას.

ერთი ბეწოა ცხოვრება

ბევრის მიზანი ფუჭია,
წყალივით დაიღვარება,
არ უნდა მოჰყვეს თუმც ამას
კაცთ რწმენის გადაგვარება,
რა ვუყოთ
თუკი ნანაგრი ათასში ერთხელ მართლდება,
კაცს ცუდ სამსახურს გაუწევს
ყველა ოცნების ახდენაც.
ერთი ბეწოა ცხოვრება,
სულ რამდენიმე წამისა,
ქუხილი – მაისის თვისა,

ნავარდი – ნიაქარისა;
მთაში მოწყვეტა ფიფქისა,
ხევში ჩაწოლა ზვავისა;
შვილის საფლავთან
მწუხარედ გადაკივლება ქალისა;
საომრად წვევისნაირი
ქრიალი ბუკ-ნადარისა;
სასაკლავოსთან მისული
შებლავლება ხარისა;
ბეაწეული თვალებით
დაღმა დაქნევა თავისა;
სიკვილი-სიცოცხლის მიჯნაზე
დაფახულება თვალისა;
ორი რამეა ამქვეყნად
რამეც არ ქმნიან სიმღერებს –
გაწბილებული ბავშვობა,
დამადლებული სიბერე.

დრო წახდა...

დრო წახდა,
ხალხმა იცვალა მზე, ხასიათი, იერი,
გაგვიღატაკდა ქვეყანა,
მოვიც ლასლასებს მშვიერი,
დღიური ლუკმის სამოვრად
ხელს იწვდის ნორჩიც, ხნიერიც.
ჯგლეთაა ირგვლივ,
ჯგლეთაში იმარჯვებს მხოლოდ ძლიერი.

ცხოვრება ვისთვის მონსტრია,
აუღესია ეშვები,
მთასაც გვაგონებს მიუვალს,
გსურს მისწვდე, ძირში ეშვები,
ჭირთა თმენაა,
მიგომაც ბოლომდე უნდა ეწამო,
ავი და კარგი, ცივ-ცხელი,
ტყუილ-მართალი იწამო.
დავრდომილსა და უმწეოს,
სითბო, ო, რარიგ სჭირდება,
შენ დაუბრუნე, უფალო,
ჩემს მამულს ძველი დიდება!

არაჰინ იცის...

სიცოცხლე ბრძოლაა, ცხოვრება ომია,
კარგს არას გვპირდება მერმისი აშარი,
ბევრის არსებაში დაობლდა სიწმინდე,
დაიწვა სინდისი, შემორჩა ნაცარი.

იმდენად იცვალა ცხოვრებამ იერი,
რომ უმსგავსოებებს ვერ ვაჩვევთ თვალს,
შიმშილი, სიძვირე და უსასოობა
არავინ არ იცის რა გველის ხვალ.

ცხოვრება ამნაირი რარიგ მსურს, უფალო,
რომ წვიმის წვეთივით განქარდეს უკვალოდ.

აპოკალიფსი...

ბოლო აღარ აქვს ფიცი-მტკიცებებს,
და შესრულებას დანაპირების,
(ქვის ხანისაკენ ვბრუნდებით უკან
ნადირალებით და ვამპირებით).

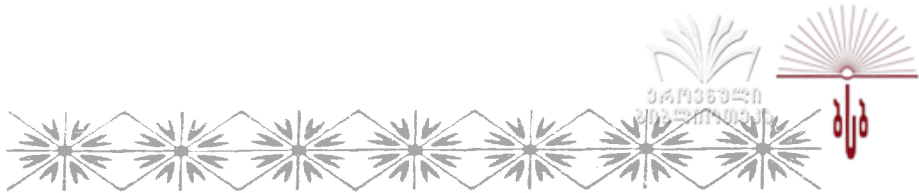
დაგაკი ხალხის აღარ განკითხვით –
(თუნდ ქვას უკბინე, მხოლოდ წყალი სვი)
არაკ-ზღაპრებით, ათას „იმეებით“
მოგვიახლოეს აპოკალიფსი.

ბანგს და ოპიუმს გაუდგამს ფესვი,
ზოგს ყავის სჯერა, ზოგსაც – სიმშრების.
ღმერთო, იხსენი შენი სამწყემსო.
ნუ, ნუ წალეკავ კატაკლიზმებით!

სხვადასხვა გზა

ბევრი გზა არის ამქვეყნად,
ბევრიც თავიდან იგება,
ვის – გროტუარი,
მანქანებს ავტოსტრადები სჭირდება,
გზებია წყალვეშ, მიწაში,
ჰაერში, კლდეზე ხილებად,
ყველა გზა სადღაც მიგვიყვანს,
ნამდვილ გზას უნდა მიგნება.
ზოგი გზა ნადირისაა,

ზოგი – ხალხისთვის სავალი,
მისი მანძილი ულევია,
არასდროს დაიშრიგება,
ერთი გზა არის ნამდვილი,
საწყისითა და ბოლოთი,
არ იფარგლება სოროთი
და ჰქვია ჭეშმარიტება.
სიბრძნე ანათებს ყველა გზას
მირონი – საბოლოოსა,
გზის დასაწყისი ვინც ჰპოვა,
იოლად გავა ბოლოსა.

საწუთრო წკიპზე ჰკიდია,
ურწმუნ-უმნეთ ბოღვითა,
მიწისძვრებით და გრიგალით,
სისხლისღვრითა და ცოღვითა,
სამი რამ ანგრევს ქვეყანას,
უსაშინლესი ძალითა:
ურწმუნობა, მრუშობა
და საქმეთა ქმნა ავისა.

სკამი ყველას მოერგება...

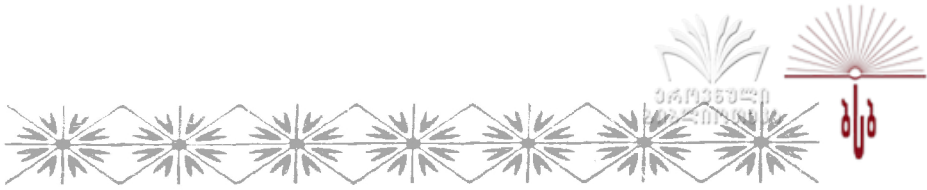
პოლიტიკა არასოდეს ჰგვანებია ლალს,
მარად ითხოვს მამულისთვის გადასახდელ ვალს,
მოგჯერ ბრძენს და ერისკაცსაც გაუმრუდებს კვალს,
წყალთან მისულს
არცთუ ხშირად ალევინებს წყალს.

არც ისეთი უმანკოა, ვაი, იმის ბრალს
ვისაც სწრაფვა განდიდების
აკარგვინებს თავს,
პოლიტიკით მოთამაშეს მგერიც ბევრი ჰყავს,
მოგჯერ ღინჯს და სიგყვამუნწსაც
ათქმევინებს ავს.

შეიცვლება ღრო და ჯამი – შეიცვლიან გზას,
სავარძლისთვის აიძრობენ ზურგზე ცხრაპირ ტყავს,
სკამი ყველას მოერგება,
თუ პაგრონი ჰყავს,
არვინ ფიქრობს მჩქეფარ ზვირთზე,
ვით წაიყვანს ნავს.

ამის ხილვით გული ჩემი შეუპყრია ჯავრს,
ქვეყნად ვერვინ გაღურჩება სამართლიან მსჯავრს.

დაღის მამსტრო...

არის ბრძოლა და შეხლაშემოხლა,
ბევრი ბლოკების და პარტიების,
ამბიციები, ერთურთბრალდება,
დაკანონება არპაგიების,
რეგროსპექტივა და პერსპექტივა,
კონსტრუქცია და დესტრუქციები,
აბსტრაქციული გამოვლინებით
ანტიპათია, სიმპათიები.

დაღის „მაესტრო“ – ვით ღირიჟორი,
უჩინარ ჯოხით მართავს გირადებს,
კაცთმოძულებით გადაამეგა,
თემურ წყობას და ველურ გირანებს,
განყენებული ფუჭი ამრებით
და მოგონილი გულახდილობით,
იპყრობს მავანთა სულებს ორგული,
მოჩვენებითი, ყალბი მრდილობით.

ყურებს გვიყრუებს ილუზიებით
და იწვევს ხალხში ღრმა აპათიებს,
(ბავშვს მოაგყუო ისიც არ ვარგა,
ერი შეცდომას არ გაპაგიებს).
ერს უნდა მოვლა, სულის მშვიდობა,
ონინაზობა მოსწყინდა ყველას,
შედრწუნებული, გაცურებული,
სამშობლო ჩვენი მოელის შველას.

წამლავს მასებს და წამლავს ქვეყანას,
რაც წაიღება – მიაქვს და ყიდის,
რა გვეშველება –
მამულის თავზე ცოდვა გრიალებს უსაშველოდ დიდი.

მტრის მეგობრობა საღ თქმულა...

მის მერიქიფე ბოლოში, როგორც მაგიდის წესია,
მოქეიფეთა სულისდგმა, დიდ აზარფეშით ხელშია,
სადლეგრძელო ცლის სასმისებს, სიგყვებს სიგრძე
არ ელევა,
გადასწვდებიან მეხიკოს, ლონდონს, პარიზს თუ ქენევას.

და ხმას აწვდიან მსოფლიოს, ნაზი, სალბუნი ენითა,
ეფერებიან სამყაროს, ჩვენეულ ქართულ გენითა,
როცა აღერსი ამდენი ყანწებშიც ვეღარ ეგევა,
კეთილის დასამკვიდრებლად იწყება ბნელზე შეგევა.

ქებაა მეგობრობისა, მშობელი საქართველოსი,
დელისა – ვაჟკაცქალისა, იმ მთის, ამ ბარის, მდელისი,
ქართლ-კახეთ-იმერეთისა, აჭარის, სამეგრელოსი,
და სიყვარულით ნამდერი, „იაენანის“ და „რეროსი“.

მტრის მეგობრობა საღ თქმულა, ვინც ღვინით იქცნენ
„ამქრებად“.
როგორც დაერწმუნდი, ეს „ძმობა“ წვეთ ღვინოსავით
გაქრება.

ღმერთო, ბაგხალე ზიარო

ღრო ნაქამარი ისე რბის,
ფეხის აყოლა ძნელია,
მიგომაც მიდი ღროულად,
თუ სადმე გულით გელიან,
ღრო მოსპობს ქვეყნად სიცოცხლეს,
მსაჯული შეუცვლელია,
ვაი, მას,
ვისაც შეეხო მისი მსახვრალი ხელია.
მიდის ღრო,
მიაქვს სიცოცხლე, ღრო არასოდეს ქანგდება,
უფლის შვილთ ძვირად უჯდებათ,
ღროის აბუხად აგდება.
ღრო გვარყევეს ქარგეხილებით
არა აქვს დასასრულია,
ღროს ვერასოდეს ვერ მოვკლავთ,
ღრო უჩინარი სულია.
ვერასღროს კურნავს ღრო-ქამი,
კაცი, როდესაც კნინდება,
სავალი წუთისოფელში
მისთვის ყოველთვის მცირდება,
ღროს ვინც არად თელის, ქედმაღლობს,
სიბიფეს ლოდად მძიმდება,
ღროს ვინაც შეეჭიდება,
მუდამ შერცხვენით წბილდება.
ღრომ გაგვიმრუდა ცხოვრება
მას ყველა ვემორჩილებით
გვგანჯავს, გვაწამებს,

მიგომაც ვებლაუჭებით კბილებით,
დრო არ მოგვეყვება,
ჩვენ უნდა მივეყვით მოზომილ დინებით
დრო წამებს გვითვლის, არ გვზოგავს,
მასთან ახლოს ვართ მიზნებით.
დროს რომ აჯობოს, ისეთი
ჯერ არ შექმნილა მანქანა,
დროს ისევ მისი დრო მოკლავს,
ცუდ დროს სჭირდება გაგანა,
დრო გვიცამტვერებს იმედებს,
რადგანაც უღმობელია,
უძღურებს ყოველთვის გვჯობნის,
დრო მუდამ უძლეველია.
დროს რომ ვაჯობოთ
უცილოდ ოთხი სიმდიდრე გვჭირდება:
სინდის-ნამუსი,
სიბრძნე და ღვთის საკადრი დიდება,
თანაგოლებში მხიბლავდა მოზიდვა
ისარ-მშვილდისა,
ღმერთო,
გამხადე მთარი მე დრო-ჟამისა მშვიდისა.

გაბოროცა ზოგიერთი სკამის ძიებამ,
ბაგონკაცურად წამოყინჩვამ და განდილებამ;
საფარძლისათვის ვინღა კმარობს დედის გინებას
ქიშპობენ ერთურთს, მიჰყვებიან დროს ავ დინებას.

კაცი უგნური მიუწვდომელს ეპოგინება,
(უფალთან იაკობს გაუმართავეს კვლავ შერკინება,
ეშმაკთან წილხვედრს შეეცვლება განა გუნება?
არამმა ლუკმამ ცოლვიანი იცის ცღუნება.
ცრუ განდილებამ დაგვანახა მავანთ ბუნება,
(აღარ სჭირდება ურემს უკვე გადაბრუნება).

წარსულის ცეცხლზე მიფიცებულს ამდინდა ბოლი,
ხელში შემომრჩა ღიად მიმნების უსახო როლი,
ცხოვრებამ ისე მოგვიქნია ბასრი მახვილი,
მსურს არ ვიწამო რომ ეს ყოფა არის ნამდვილი.

წმინდა სამრეკლოს აზანზარებს განგაშის ზარი,
ქართველებს გულში შეგვეპარა მგანჯველი ბზარი,
წარსულის ცეცხლით ვირუჯები – თუმცაღა მცივა,
ვგრძნობ, უსაშველო ნოსტალგია რარიგად მტკივა.

ვგონებ განგებამ აგვიკრძალა ფეხის გადადგმა,
და ასახსნელად დაგვიტოვა წლების ქარაგმა.

ვინაც უფალს სცნობს

სალოცავი აქვს ყველა ერს,
ღმერთს ბევრი ემსახურება,
უნდა ირწმუნო უფალი,
უკუაგლო სხვა ცდუნება,
ვინც ფრესკებს, ხატებს აღმერთებს,
ვინც მუხლს მოიყრის მექაში,
ამბობენ,

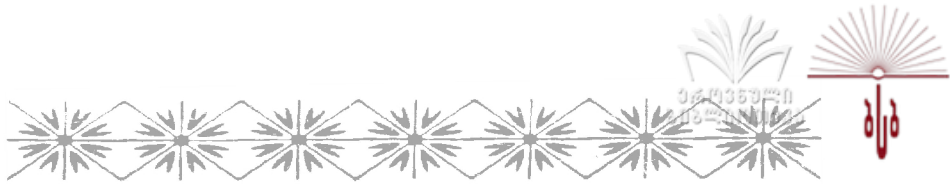
ელემს ეწვევა და დაივანებს ზეცაში.

ვის სინაგოგა ამალღებს, ვის – ჯამე,
ვის – ეკლესია,
ვინც მორწმუნეა,
ლოცულობს, როგორც რიგი და წესია,
ვინაც უფალს სცნობს, თაყვანს სცემს,
არაფერს ავნებს მესია,
იმქვეყნად ის მაღლი მისღევს,
რაც აქეთ დაუთესია.

მაგრამ, ვაი, რომ მომრავლდნენ,
ქვეყნად ურწმუნო თომები,
სულ არ აწუხებთ
სინდისი, ძარცვა-გლეჯა და ომები,
იმღენი ცოდვით დამძიმდნენ,
აიკინძება ცომები,
სულაც ფეხებზე ჰკიდიათ
მორალ-ზნეობის ნორმები.

ვინაც სულ ცოდვა აკეთა, უშველის მონანიება?
კაცს სამშვიდობოს გაიყვანს მხოლოდ უფლის გზის ძიება.

სიკეთის ხე

არაფერია სამყაროში მარადიული,
გარდა უფლისა, (ო, იდიდოს მისი სახელი),
წუთისოფელი უსასრულო ბეწვის ხილია
და მიწიერი მორწმუნეთა გამოსაცდელი.

განგებას ჰმონებს არსებული მოძრავ-უძრავი,
გალაქტიკები, ვარსკვლავები ცათა მყოფელი,
შეუცნობადი არის თუმცა ესე სოფელი,
სად კაცთა მოდგმას არ ელევა გასაყოფელი.

სანამ ერთიან არ დანთქმულა მთელი სამყარო,
ვიდრე ცოცხალ ვართ, სიკეთის ხე უნდა ვახაროთ.

ზოგი...

ზოგი ისე გადაგვარდა,
ველარ არჩევს თეთრს და შავსა,
ღადის ყინჩად და ყოველთვის,
უფრთხილდება თავის გყავსა,
ზოგი წყალწალებულია,
ეჭილება მაინც ხავსსა,
ზოგი მომღერლობას ღამობს,
თუმც ვერაფრით სჯობნის ყვავსა.

ოჯახზე გულაყრილ კაცსა,
უწუნებენ ნასაქმარსა,

(წაბლი ბუდეს რომ დაგოვებს,
უკადრისობს ნასახლარსა),
ავი საქმე მოგვაგონებს,
ცით მოვარდნილ ცუდსა დარსა,
(ცოლი როცა იუფროსებს,
დეღღად აქცევს თავის ქმარსა).

სხვის ჭირს ვინაც მიუღება,
როგორც უცხო სანახავსა,
მას ბუნება არ შეაგვეს,
მომეღელსა და დამმარხავსა,
ცუდის მდომი ავი კაცი,
გადაკიდებს მთას და ბარსა,
ვინც თავდაჯერებულია,
„აღმა აღენს“ მღვრიე მტკვარსა.

მოგი ბოღმას სხვაზე ანთხევს,
დაიცლება, ვითარც სგვირი,
ვირი ჯორზე დიდ გვირთს ათრევს,
მაგრამ მაინც არის ვირი.

მოგის სიცოცხლე სანთელივით იწვის, ინთება,
მოგიერთისა – უსახელოდ, ჩუმად ინთქმება,
მოგი უღირსი კვარცხლბეკზე დგას, ურცხვად დაგვექერის,
(წყალგამჯდარ ქვიშას ველარ გაცრი უკვე საცერით).

ვისაც სხვებისთვის შეუძლია მახის დაგება,
არ მომბეზრდება არაკაცთა მსგავსთა ძაგება,
ცრუ იდეებით განდიდებულს არ აქვს ცხოვნება,
აღრე თუ გვიან უფლის ნებით აიწონება.

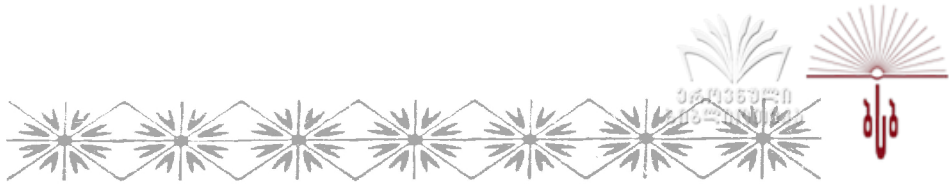
სჯობს ერთხელ გითხრან – არაკაცი, უღირსი ხარო,
ვიღრე სინდისი არსებაში დაასამარო.

ღღეს პლანეტაზე...

ღღეს პლანეტაზე მეფობს ხარბი ფულომანია,
სად სტერლინგია, სად – დოლარი, მარკა, დინარი,
მწვანე ვალუტამ გადალახა ბევრი საზღვარი,
ისე, ვით ჯებირს გადალახავს ანცი მდინარე.

როცა შხუილით გაღმოლეკავს ქვიშის ნაპირებს,
ზღვარს რა მიუჩენს იმის სწრაფვას, მნგრეველს, ვნებიანს,
მდინარის მსგავსად კალაპოტის ცელას ვინც აპირებს,
მას ტაშისცემით და პატიყით არსად ხვდებიან.

ვიღრე ამქვეყნად აგრერიგად მეფობს დოლარი,
ვეღარ მოიშლის იგი ჩვევას ძუნწი მოლარის.

ბაკჟანალია

სისხლი და ნგრევა, კვლა და გოლგოთა,
გოდება, ვაი, ტირილი, გლოვა,
კიროსის მსგავსად სწყურიათ სისხლი,
და ისევ მეობს უგნურთა ხროვა.

ისევ წამება, კვლავ სისასტიკე,
და ბრბოს ველურის ბაკჟანალია,
დღესაც რომ მამულს გვეცილებიან,
ამპარგავანი ხიზნის ბრალია.

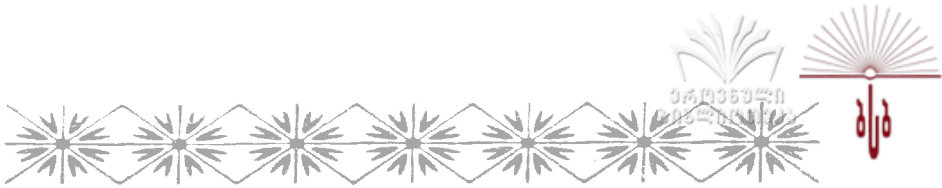
არც შუმერების და არც ხეთების,
არც ფარაონთა სასტიკი დროა,
თუმც მერამდენედ დაგვიდგა თვალწინ
იავარქმნილი „რომი და ტროა“.

უფალო, გვედრი

ხელებაკურობით, მუხლმოდრეკით გვედრი, უფალო,
თვით უმადურსაც უწყალობე მადლის მისხალი,
სიკეთით სავსე აგვიხდინე ყველა სიმზარი,
ბრმასაც მოასწარ ხილვა მშვენიერი ცისკარის.

ჩვეულ წყალობით გადმოხელე სნეულს, დავრდომილს,
ყველა სულდგმული აარიდე მძიმე განაჩენს,
გულით ალოცე, მოაქციე ყველა ურწმუნო,
სხვა სათხოვარსაც შემოგბედავ მონა დანარჩენს.

უფალო, შეგთხოვ მოუარო ყველა მიწიერს,
მე კი სანაცვლოდ არ მოვიტხოვ, ეფიცავ, შენდობას;
შეყვარებულებს ბილიკები აუყვავილე,
დედობის მსურველთ – მიანიჭე ყველას დედობა.

მე არც სამოსელს გვეედრები, არცა – სიმდიდრეს,
ოღონდ მამულის მომასწარი ისევ სიდიდეს.

წარსულ დიდების აღარ გვრჩება
თუნდაც ნაწილი,
წინაპართ სიბრძნეს ჩამოვშორდით
დიდი მანძილით,
ვინ იცის –
იქნებ კიდევ იშვას
შოთა, თამარი,
შევარდნებივით გულზვიადი,
მკვირცხლი, ფრთამალი.

ნუთუ ქართველებს გვეღირსება შეკვრა კამარის,
აღმაშენებელ იქნებოდა ჩვენთვის წამალი.

ნაგალიას

მესაუფლოსკენ აღუმართავს ხელები ციციქნა,
თვით ანგელოსად მოვლენილსა დედამიწაზე,
ხელაპყრობილი, სიფაქიზის, უმანკოების,
რწმენა-სიწმინდის სახებაა ყველა წირვაზე.

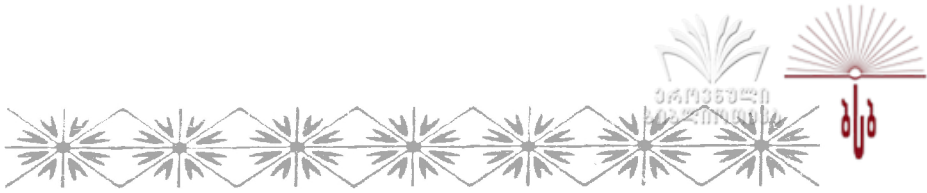
ოღონდ მის სახეს ამშვენებდეს ღიმილი წმინდა,
ამ ხატს მამზირე, მამაღმერთო, სხვა არა მინდა!

ილოცეთ...

აგომის დროში შეაღწია კაცობრიობამ,
თუმცა საკვებზე ფიქრმა ზოგი
ღამის აღგავა,
გვიანდა არის,
აღარცა ღირს ფიქრი წარსულზე,
აწმყო წარსულში აღარასდროს აღარ გადავა.

გვასულდგმულებდეს დღე-ყოველქამ
მერმისზე ფიქრი,
რადგან „ნისის“ აღარავის
აღარა სჯერა,
ლოცვა და საქმე, საქმე-ლოცვა,
აი, რა გვიხსნის,
ხალხო,
ილოცეთ,
ვიდრე გვიან არ არის ჯერაც.

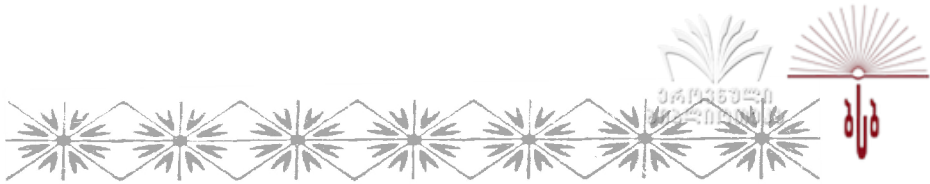
გმაღლობ, უფალო

გმაღლობ, უფალო,
არ ახდა
სიგყვები ნოსტრადამუსის,
სიცოცხლე მიგომ გვაძწარებს,
დავკარგეთ სინდის-ნამუსი,
ცოდვილ მოკვდავებს ბოლოქამს,
ხელში შეგვრჩება ნამუსრი,
ჩვენივე ცოდვით მოკირწყულ
ჯოჯოხეთის გზის მაუწყი.

კაცი როს გაღარიბდება,
დაიწყებს ღმერთის ყვეღრებას,
გასაწყლებული, უსახსრო,
უმაღ ცოცხალ-მკვდარს ეღრება,
დიდკაცობ, ცოცხლობ, არ გიჭირს,
ღმერთს მაშინ უნდა ვეღრება,
ილოცე მუხლჩაჩოქილი,
როგორც კი მიგეხვეღრება.

თუ გადაარჩენს ქვეყანას
ლოცვა და მონანიება,
მხოლოდ კაცური საქმენი,
მხოლოდ უფლის გზის ძიება.

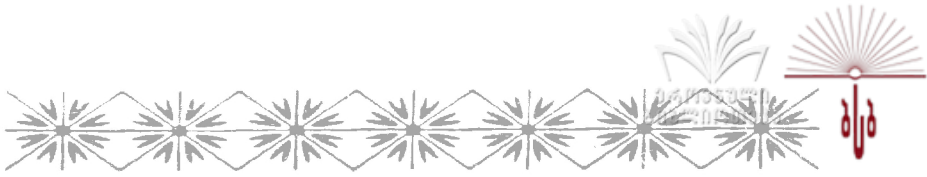
არა მცალია...

რწმენის გარეშე ვერასოდეს ვერ გახვალ გაღმა,
ვიცნობ ამ მცნებას
და ყრმობიდან ასე მიეყვები,
გთხოვ დამიბრუნო ბედის ჩარხი,
უფალო, წაღმა
ისმინო ლოცვით
და ვედრებით სავესე სიგყვები.

გამორჩენისთვის ვინაც გაჩნდა წუთისოფელში,
იმისმა სწრაფვამ
ჩაილურის წყალი დაღია,
მინდა ვიცოცხლო სიკეთისთვის
რადგანაც გავჩნდი
ღმერთო, მაცოცხლე,
სიკვდილისთვის არა მცალია.

საგალობელის ბოლომდე თქმის
მმართვეს ვაღია,
ღმერთო, მაცოცხლე,
სიკვდილისთვის არა მცალია!

ჰანგად დაღვრილო

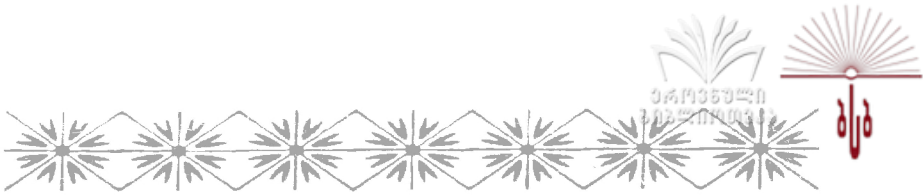
პოეტ ნათელა ლუმბაძეს

შენ პოეზიით სულდგმულობ,
მის ჯაღოთი ხარ ტყვექმნილი,
სიმღერის ჰანგად დაღვრილო,
ამღერებულ ლექსივით.
მეფე სიქველით დღეგრძელობს,
საგანა – ვერგატანითა,
შენ კარგ ქალობით დარჩები
და ლექსის ანაბანითა,
ჩვენი მთა-ბარი რომ გიყვარს
ხალხით, სიგრძით და განითა
ხარობ „მაყრულით“ , „ურმულით“
და ქართულ „იავნანითა“
„ღმერთმა გიკურთხოს კალამი“
კვლავაც
უსაზღვრო ხანითა.

ქართველ ქალებს

გიყვართ ხატებთან მუსლმოყრა
ლოცვა, უფალზე ვედრება,
განგებას უხდით მაღლობას,
რომ გაგაჩინათ დედებად,
ანთიხართ წმინდა სანთლებად:
არ გიყვართ ბედის ყვედრება,

საქმე, რაც არსობს ამქვეყნად,
თქვენს ამაგს ვერ შეედრება.

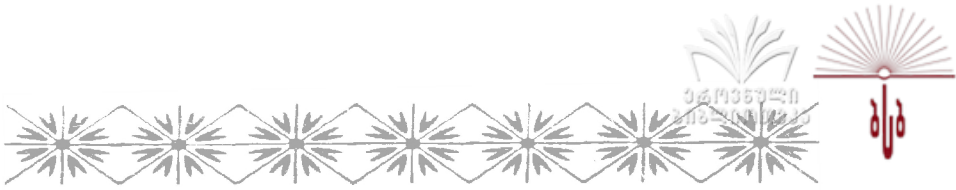
ძნელია შვილის გაჩენა
აღბრდა და... უიმედობა,
უფრო ძნელი კი ის არის,
ქალს არ ეღირსოს დედობა,
დედა ამქვეყნად
შვილების მარადეჟამს გულისთქმა არის,
გაჭირვებაში მხარსმდგომი,
დაუპყრობელი მთა არის.

აქ ღაფიბადე

რაც ქვეყნად გაგჩნდი,
ჩემს თავს მივეც პირობა წრფელი,
არამ ლუკმისკენ არასოდეს წამიცდეს ხელი,
ალაღი შრომის
მონაგარის ვიყო მფლობელი,
ყველგან და მუდამ
განუხრელად მახლდეს სოფელი.

აქ ღაფიბადე,
განუხვებნი ბჭენი სამყაროს,
აქ იშვა მუზა ჩემი ლექსის,
ჩემი ნოველის,
აქ ვეზიარე მე მამულის სიგებო-სიყვარულს,
ღმერთო,
მიხარე, მიღლეგრძელე ჩემი სოფელი.

არც წალკოგი მსურს, ღმერთო,
არცა – სრა-სამყოფელი,
ოღონდაც
ჩემებრ შვილს უყვარდეს ჩვენი სოფელი.

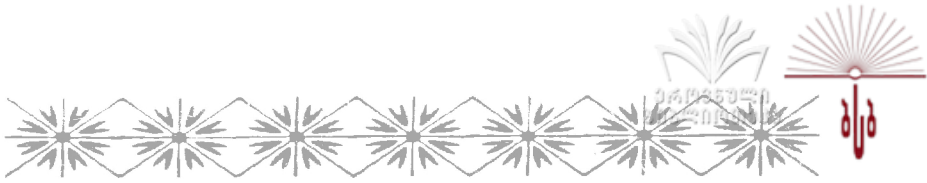
მუხის ტოტეაში...

მუხის ტოტეებში შემალულა
მთვარე ნამგალა
ალბათ ისვენებს –
უსასრულო გზამ თუ დაღალა,
ცასა და მთვარეს
და აკვანთან დედის ნანინას,
ნუ დამანაგრებ, ბეციურო,
მეტი არ მინდა.

ეს რა ლანდებმა გაირბინეს
ღამის ფარდებთან,
ანგელოზები დაფრინავენ იქნებ ფანჯრებთან?
მთვარე ჩამოდის მუხის ხიდან
დაშლილ ფერებად
ბურგს უკან დედა მომპარვია და მეფერება...

ცის საუფლოდან არ გაქრება არასდროს მთვარე.

ზოგი ქვა არის...

ცხოვრება ასე განაწილდა განგების ნებით,
ზოგი ქვა არის სანაყავი,
ზოგი – როდინი,
ზოგს დაეებდა
ფუფუნება, მსუყე ცხოვრება,
ზოგს – უიმედო, უსასრულო
ცლა და ლოდინი.

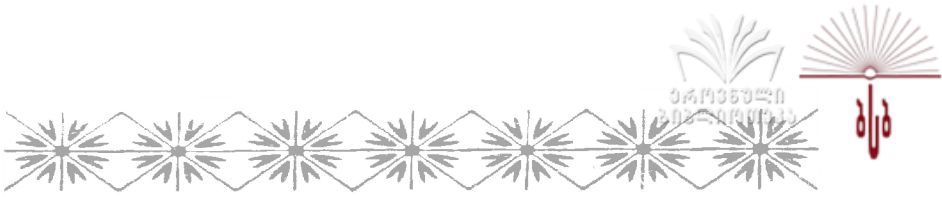
ზოგის სანთელი ღიცლიცებს და ნიადაგ ელავს,
ზოგისა – იწვის,
ლაპლაპებს და დნება უალოდ,
ვინაც ამქვეყნად,
რაც არს, წმინდა ფეხებით თელავს
ხატება მისი
წარიხოცოს იქნებ უკვალოდ.

* * *

ფიქრით მამლუქთა სამკვიდროში მზე მწვავს თაკარა,
ცხელ უდაბნოში ათასწლების უკრავს ნალარა,
ნილოსის პირას ვსეირნობ და ქვიშით „ვივსები“,
ღამის სიგრილთ მასპინძლობენ ოაზისები.

ნაღვლიან სფინქსებს არ ეგყობათ სულის მშვიდობა –
ნაპოლეონთან მამლუქების ახსოვთ გმირობა,
პირამიდების სიღიაღე ვერვინ ალაგმა,
შემოგვინახა კლეოპატრას წმინდა ალაგმა.

სულს ჩემსას

...ლამაზი ფიქრი
ველს გაიჭრა გრიგალის მსგავსად,
იბალა სევდამ
და სულს ჩემსას მოედო ხავსად,
რადგანაც რწმენა
არსებაში მეგულების არსად,
ცხოვრება ესე
მივიჩნიე – ნავსად და ფარსად.

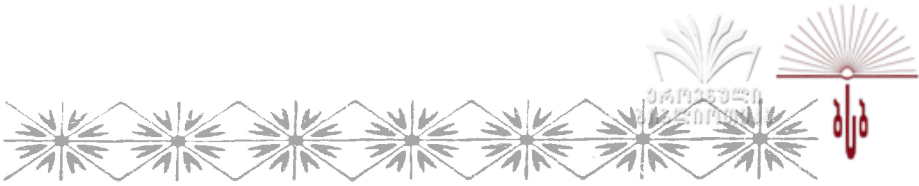

ცხოვრება ესე
მე მაგონებს ბერიკაობას,
ნიღბების უკან
მიმალულა ჩვენი თაობა...

წარმატალია ყოველი,
ნაფიქრალ-ნასათუთარი,
რაც უნდა ხნული გაავლო
მაინც ჟანგდება გუთანი.
მიწის კერძ იქცა
ცის ქულად მიმჩნევი სულთამხუთავიც,
ჩვენი მამულის დაქცევის
ვერამსრულები სულთანი.

ურჩობა,
არდაჯერება,
უძლები შვილის წესია,
თუმცა, მოიმკის ბოლოში,
რაც თავში დაუთესია.

მაჰანს

არასდროს გითქვამს სიმართლე,
ტყუილის თქმაში მარდი ხარ,
ქვეყანას ისე ამძიმებ,
უკვე გედმეტი ბარგი ხარ,
ხალხს თვალში ეკლად ესობი,
შენ კი გგონია – ვარდი ხარ,
მონანიება გიშველის,
როცა კაცად არ ვარგინარ?

გინდა, ხელმწიფე-მაესტრო,
გინდ, მოლა, გინდაც – ბერიო,
ავკაცი, ავის ჩამდენი
ხალხში არ უნდა ერიოს,
ძნელია, კაცი გერქვას და
სხვას ესობოდე ეკლებად,
თორემ სანთელს და საკმეველს
ფასი ყოველთვის ექნება.

ღმერთისგან დაწყველილია,
ვინც ლაპარაკობს ქილიკით,
მას ცხოვრებაში ერევა
გზატკეცილი და ბილიკი.

ვინც ხალხში მიეთ-მოეთობს,
მემლაპრეობს და არაკობს,
ჯობია სახლში იჯდეს და
თავის თავს ელაპარაკოს.

მთავარი ფორუმი

მსოფლიო ფერხულს უერთდება ჩვეული როკვით,
ჩვენი ნარნარი „განდაგანა“
ცეკვა „ხორუმის“,
თუმც „იავნანა“, „მესგვირული“
წალეკა ჯამბა,
და ათქვეფილი დაბარბაცებს მთვრალი ფორუმი.
ჩვენი ქართული უცხოურმა თუ გადაწონა,
რაში მჭირდება მერილინი, მუტი, მადონა.

არამპითხე

მოდის უღირსი,
ცბიერებით გონდაბინდული,
თვით განსასჯელი
მოღავეთა საქციელს არჩევს,
სხვის საქმეებში უყვარს მუღამ
ჩაყოფა ცხვირის,
თითქოს წყვეტს რამეს,
ფიცი-მტკიცით იშველებს გამჩენს.

არავინ ჰკითხავს –
თავი მოაქვს მაინც ბეკაცად,
ერევა ხალხში,
თუმცა იცის არ ეძახიან,
წამოაყენებს კორიანტელს ღარიგებების
ყურს რომ უგდებენ
მოგიერთმე ესეც ახია.

ასეთ კაცუნებს
არც ბუნება სწყალობს არასდროს,
აღრე თუ გვიან ღაფიწყების
ღაფარავს მტვერი,
არც არაფერი ემატება ქვეყანას მისით,
და რომ დააკლდეს –
დააკლდება არც არაფერი.

გვარს აფუჭებს და ამის გამო
დასანანია
თორემ
ყროყინი ვირებისაც ასაგანია.

ქალი

დადის, ამშვენებს უცხო ქუჩებს
ვით ანგელოსი,
ქალი – მეძავი,
ქალი – დედა,
ქალი – საგანა,
ეს დაცემაა,
შერცხვენაა საქართველოსი
გადაშენება მოჰყვეს იქნებ
ამის აგანას.

ჩვენ არასოდეს არ გვყოლია
ქალი – ვაჭარი,
გვყავდა: ნესტანი, ქეთევანი,
მეფე – თამარი,
რამდენ დიაცსა
მომხდურთაგან წაბილწვის შიშით
დაუფიქრებლად გაუღია კარი სამარის.

მოდის,
თებოებს მოაგელვებს ქალი – ფაშაგი,
არც ქალობისა,
არც დელობის არღარა სცხია,
უცხოგომელნი, უწმინდურნი
თვალებით ბღღენიან,
იქნებ დაფიქრდნენ,
ჯერაც ვიდრე არ არის გვიან.

მოდის, მოგელავს ქალი კახპა და უნამუსო,
მისი ნამუსი,
სადღაც გდია,
(სადღაც ჰკიდია),
ვინაც ყიდულობს, ვინაც ყიდის –
არც ერცხვინებათ,
მოეკითხებათ უფლის ძალით – ღმერთი ღიღია.

ჩვენ არასოდეს არ გვეოლია ქალი – აშარი,
ვინც უსირცხვილოდ
სიგარეტის ურტყამს ნაფაგებს,
ფუ, შევარცხვინე
ქალი – დედა, „ღიასახლისი“
ვინც ქართველობას
და ქალობას აღარ აფასებს.

მავანს შესტკივა თითქოს გული
ბედკრულ მამულზე
და სულს გვიწამლავს,
ხალხის სულაც არა აქვს დარდი,
სავარძლის ცქერა არის მისთვის
დანახვა ვარდის,
გინდ ცისქვეშეთი ღაიფაროს
სულ ეკალ-ბარდით.

ცხერის ღუმე არის ცხოვრებაო –
ლაღადებს სიბრძნე,
მაგრამ
ჩამოთლას უნდა ჰქონდეს
წონა და სიგრძე.

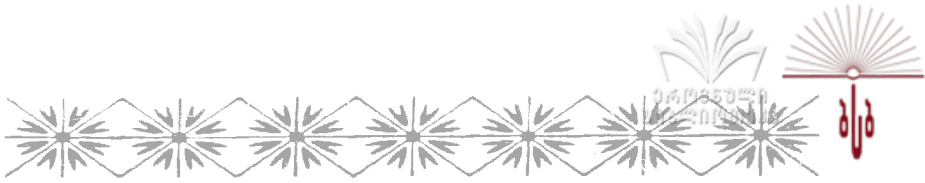
შავი შამანი

შერყეულ გახგმე დასკუპულა შავი შამანი,
(იქნებ ჰგონია ვერძლეული სამეფო გახგე),
შავი სამყაროს შავი თვალი, შავი პრიზმიდან
ხედავს მსოფლიოს წამოჩოქილს და ნამუსახდილს.

მარცვლავს და მარცვლავს კრიალოსანს
უბედურების,
ფიც-ვერცხლნაჭამი –
ავ მეღროვის ავი მარჯვენით,
ქართველთ სულს შხამავს, ხორცს დაღავს და
სამსაღით კვებავს
შავი მსახური
მოწადინე არგადარჩენის.

ცხოვრების კიბე – აღმავალი ეშვება დაბლაც,
ერი ფონს გავა – შამანი კი ღარჩება გაღმა.

ის ურჩევნია...

ბავშვის გაჩენას რა უნდა,
მისი აღზრდაა საძნელო,
შვილს გველიც აჩენს, ნიანგიც,
სათნო ქალიც და მეძავიც,
სიკეთით უნდა ბრწყინავდე,
ყრმას რომ მოგვივლენ, ქართველო,
თორემ ქოთნებს და ლარნაკებს
ძერწავს უგვანო მძერწავიც.

შვილი თუ მშობელს ახარებს,
ოჯახსაც მაგებს ძალასა,
კაცურად გაზრდა შვილისა,
ნიჭია მარად ხალასი,
ნაღდი მშობელი
სამშობლოს შვილებს გაუმრდის თამამსა,
„ის ურჩევნია მამულსა“,
შვილმა აჯობოს მამასა.

* * *

ვინც თავის ხალხს
არ უღგება თავლებად,
მისი ღლენი
უმოკლესად მთავრდება.

მთების სინდისი

ნოდარ ძირკვაძეს

დააბიჯებდა ნაღდი კაცი ვაჟკაცურ მხრებით,
თავს დაგვეცქეროდა სიმაღლიდან, ვითარცა ციდან,
შეყვარებული ბათუმზე და ნაღდ მეგობრებზე,
ჩამოდიოდა მონაგრებით მაღალი მთიდან.

ლალი არწივი ნაძვებთან რომ კრავდა ირაოს,
როცა რიყეთთან იანვარის სიცივე ცრიდა,
ის უწმინდესად წრფელ ნამუსით, ჯიშით აღბრდილი,
ძმის მონაგრებით ერთაღლიან ბეჭებს გაშლიდა.

მთიდან ნაქუხი ზვაფი იყო, სიგყვის – ოსტაგი,
მთების სინდისი, ნამუსი და თოვლივით წმინდა,
ღმერთო, ერთსა გთხოვ, ერთხელ თვალი შემავლებინე,
ჩემს ნოდარზე და გინდაც მომკალ, სხვა არა მინდა...

მამულზე ფიქრი მარგო ლექსით არ იზომება,
ის სხვაგვარადაც საჭიროებს გულახდილ განსჯას,
ვის მიაჩნია ჰაიჰარად სამშობლოს ბედი,
ვერ ასცილდება უფლისგან დასჯას.

ზოგის მოქცევა ცხოვრებას არ ესადაგება,
ცრუპაგრიოტთა

უსაშველოდ მსურს მე ძაგება,
იგი, ვინც ჩვენს მთებს
სხვის სტეპებზე გულგრილად გაცვლის,
ჰგავს ლოთს სასმისით თავდაკარგულს
ბოლომდე დაცლილს.

მე ამა ქვეყნის ძლიერთათვის არ მიმიბაძავს,
ვარ და ვიქნები რაღაც შემქმნა დედაბუნებამ,
ჩემს სიცოცხლეში ნილაბი არ მიგარებია
ვერც ვერასოდეს ჩამითრია ფულის ცღუნებამ.

თუ ვერას არგებ მშობელ მამულს, არც უნდა ავნო,
რომ ვერასოდეს მოგვისხენოს ვერავინ ძვირად,
სიმდიდრეს და შურს, ცრუპაგრიოგს, ვფიცავ სჯობია
დავრჩე მარადქამს უანგარო მამულიშვილად.

მხატვარი ხატავს...

ყველას რაღაცა ფუნქცია აკისრია და
ასრულებს,
რამდენი ვიღაც იმქვეყნად
გაუგზავნიათ ავსულებს,
ოსტატი აგებს, აშენებს;
ვინ ხვეგავს ქუჩის ნარჩენებს,
ექიმი შველის სნეულებს,
თითქმის ვერგადასარჩენებს.

მხატვარი ხატავს ცილოებს,
მოქანდაკე კი ძეგლს აგებს
მკერავი კერავს ჩასაცმელს,
პალტოს, ქულსა და ქვეშაგებს,
მზარეული და ხაბაში
ქვეყანას უმასპინძლებს,
ხალხს მღვდელმსახური ნამდვილად
აღსასრულამდე სჭირდება.

ბოლოს სიკვდილი მოგვცელავს
მზერით ცბიერი შელასი,
განცლები არის
იმქვეყნად გამსჭუმრებელი ყველასი.

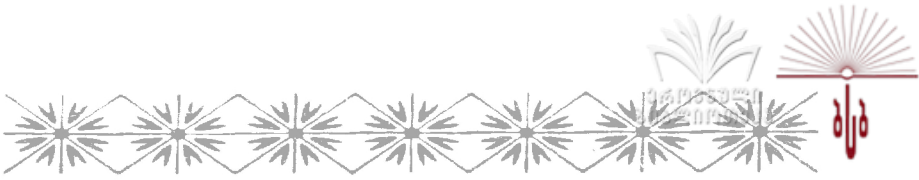

გსმენიათ კი ოკეანეს
წყალი ენაგრებოდეს;
ან გინახავთ ხარბის თვალი,
ერთხელაც, რომ ძღებოდეს?!

მგრისთვის დავითსაც სწევოდაო
წესის აგება,
ბრძნულია ზოგჯერ
ქარქაშშიაც ხმალის ჩაგება.

ჯერ არ ქმნილა – დასტაქარის მარჯვენა,
თავის თავს რომ დასტაქრობას უწევდეს,
არ მინახავს მე არც კაცი ისეთი,
მომაკვდავ მტერს ღამეებს რომ უთევდეს.

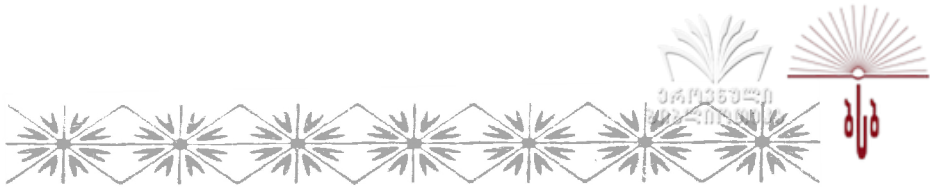
რაც განსაზღვრა ქვეყნის არსთა გამრიგემ,
გადახდება ყველას, რაც უწერია,
სიკეთის და ბოროტების სცენაზე
არ დადგება შეუცნობლის ჯერია.

ცრუ სიზმარია სიცოცხლე
მწარე ღღეების დათვლა,
(ქალის ლაქლაქით დაკოლვა
გაიზიარა დათვმაც),
ხან – ქორწილი და სიმღერა
ხანაც – შავების ჩაცმა,
თითების ხშირად ჩაკუნება,
ხან – ზედ ბეჭდების აცმა.

სვლა წვიმაში თუ ქარში,
ფეხის დაღბობა ნამში,
მოგჯერ ფიქრებთან რკენა,
ჩაკეტილობა თავში,
მოგჯერ ჯდომა და რწვევა

ოცნების ოქროს ნაფში,
ზოგჯერაც ჭირთა თმენა,
ზიარი კერძი ჯამში.

ხშირად შეიღების თვალთვალი,
ვერჩაღრმავება სულში,
ხშირად უღელთან დგომა,
თესლის ჩაგდება ხნულში,
საკუთარ თავთან დარჩენა,
რწმენის არ გაცვლა ფულში
პაწაწკინგელა იმედი,
ბევრი ტკივილი გულში.

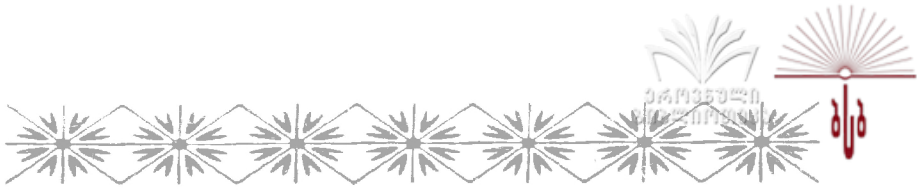
ერთგულიც არის, ორპირიც,
იცის ალებაც, გაცვლაც,
გვაჯახირებს და გვაწამებს,
ბედნიერების ნაცვლად.

ჰინს ვაჰკანურად...

ვით ცეცხლის ალი ვიზგიზა,
უპირებს ჩანთქმას ყველასა,
ძალუმს მოყვანა წარდენისა,
ენით წარმოთქმულ ბგერასა.

ბრიყვ თავს სჭირდება მოთოკვა,
გონებას შენარჩუნება,
მოთოკვა უნდა ენასაც

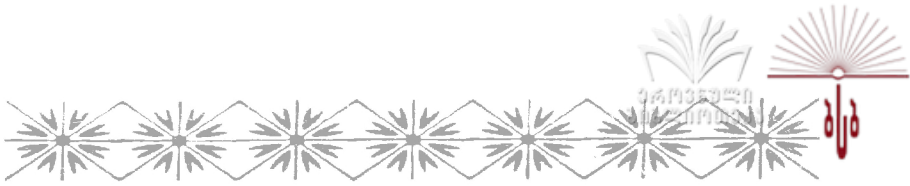
– გძლევს თუკი მოეგუნება,
აცდენილ ბილიქს ადგია,
ვისაც აქვს ქალის ბუნება,
ვინც ვაჟკაცურად იქცევა,
თითიც არ მოელუნება.

ნუ იმეორებ

ნუ იმეორებ იმ ამბავს,
შენზე უკეთ რომ სხვა ჰყვება,
ნუ იტყვი, რაც არ ყოფილა,
არ არის და არც იქნება,
ნუ დაიკვეხნი ბრძენობას,
ძნელია დიოგენობა,
სად გაგონილა,
ვინ ნახა
ქვემძრომის ფენომენობა.

მლიქვნელს,
სიბნელის ბინადარს,
ერთი აქვს ამრი, გონება,
ამქვეყნად ფულის შოვნაა,
მსგავსი კაცების „ცხონება“,
გონება მისი ფუჭია
და სიბრძნეს არ ემონება,
(ბოლოყამს თვითონ გახდება,
ნაგავსაყრელის ქონება).

ჩვენს თვალში ბოროტ მლიქვნელებს,
ფასი აქვთ კოლო-მწერისა,
მაგყუარა და ცბიერი –
მოსაკვეთია ერისა.

სარეკელა

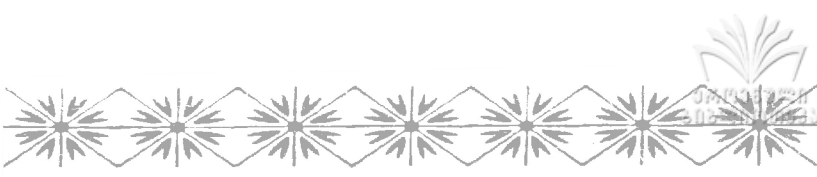
სად ბუზი ბზუის,
იქ ფუტკარი წყნარად ირჯება,
მოქაქანეს და მოგრაბახეს
ცული აქვს ბოლო,
თუ გამორჩენის მიზნით ვინმე დაგიახლოვდეს,
ნუ მიენდობი, ცალი ყურით უსმინე მხოლოდ.

ღმერთმა გვაცილოს ნაგიჟარი,
სულელი, ცეტი,
ბაქიბუქობით მოგვეძალა უკვე თავს რეგი,
უვიც-უგონო, მოსაუბრე სულ თავის თავზე,
სარეკელაა –
ცარიელა წისქვილის ქვაზე.

ხე არ ღაბირობავს

სითბო არა გაქვს, რომ გაათბო ვისიმე გული,
არც ის კაცობა –
განიკითხო ვინმე გლახაკი,
მორწმუნე არ ხარ,

შეავედრო შემოქმედს სული,
ანდა – გულუხვი,
რომ შესწირო უფალს მგარაკი.
ერთხელ სიმართლე რომ წარმოთქვა,
არ შეგიძლია,
ერთხელ მშვიერი დააპურო,
სანაცვლოს ელი,
ხე არ დაგირგავს
და სიკეთე არ გითესია,
იქნებ გგონია
არ მოგწვედება სიკვდილის ცელი.
კაცის ფორმა გაქვს,
ეგოლები გონით გენიოსს,
– ვინახავთ გვარი
არაკაცი რომ არ ერიოს?..

ხშირად არ წყალობს ბუნება,
კაცი თუ ნიჭიერია,
ღვთით მომადლებულ ჭკვიანსა,
არ მოაკლდება მგერია.

თუ წამხდარია სოფელი
და შურით გიკრეჭს კბილებსა,
ლომს გადაგიქცევს თაგუნად
ხბოს – სპილოს აშობინებსა.

◇ ◇ ◇

რაღაც ხერხებით მწვერვალს აღწევს ზოგი უღირსი,
არ გაგიკარებს,
გფიცულობდა თუმც გუშინ ძმობას,
სიზიფეს ლოდის მსგავსად
ელის ჩამოგორება
და შემოდგომის ნეშოსავით
ქუჩაში ღპობა.

დასცინის ყველას,
ქელმაღალი, მართლაც კაცუნა,
ზემოდან გვიმზერს –
ვით საცოდავ
პირისფარეშებს,
თვით მანდილოსანთ აღარ ინდობს
გესლავს და გესლავს,
და აღარ ინდობს არც შინაურს,
აღარც გარეშეს.

...თუ მაღლა ახველ,
ნულა იტყვი – რაც ვარ, მე ვარო,
როს ჩავარდები, მოგახლიან –
ღირსიცა ხარო.

არად მიგვაჩნდა მისი კაცობა,
დღეს თვითონ აღარ გვთვლის სალამის ღირსს,
ჰოი, ბედისწერავ, ბედის ირონიაჲ,
გაგვხადე მომსწრე რის.

მისი კრელოა – ჩაცმა, გაძლომა,
აგომანქანებით გვაწონებს თავს,
არამად ნათქვეფუმა ისე წაახდინა
რომ ველარ არჩევს თეთრსა და შავს.

...სიბრმავე არგუნა ბუნებამ საცოდავს,
(უკვე ვერც ხედავს და უკვე არც სცოდავს).

არ აქვს უფლება
მოძღვარის გონითა,
მაღალი ტრიბუნიდან
სიგყვის თქმის,
მავანსა, მეღროვეს,
ჯიბისთვის მზრუნველსა,
ქვეყნისთვის, ერისთვის
ვინც ვერას ქმნის.

გლახურ ულუფით
ისულღმულო ისა სჯობია,
ვიღრე წელს გწყვეტღეს
ღიდკაცობის ფიღოსოფია.

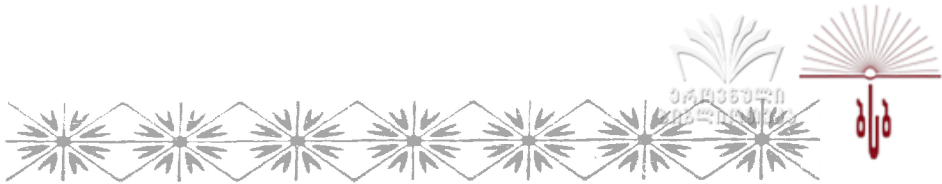

კიღევ კარგი, რომ მთვარეს,
ვერ ფღობს აღამიანი,
თორემ ყომარში წააგებღა
უტიფრად ზრდიღი,
ღა მოხღებოღა სასწაული
ღეღამიწაზე –
ხვატს, მოღალებულს არ შეცვღიღა
საღამო გრიღი.

თითქმის ყოველღღე ჸაგვესმის,
ყურში ბრძენკაცთა ხმებია,
შეგონებები,
ასევე, ბრძნული გამონათქმებია.
ვერ ვგუობთ მაინც ერთ მათვანს –
შოთას რომ უბრძანებია:
„რაც მგრობას ღაუნგრევიღა

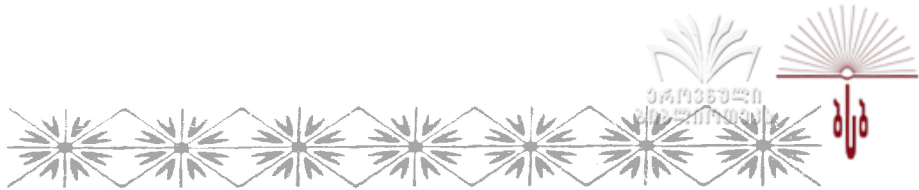

სიყვარულს უშენებია“.
ხდება ამქამად პირუკუ –
ღროს ყურით მოუთრევია –
რაც სიყვარულით აშენდა,
სიძულვილს დაუნგრევია.

მომხდურთა ხროვა ისევ აჩენს
სისხლიან სახეს,
გვიკლავენ მოძმეთ,
თხრიან ორმოს, გვიგებენ მახეს,
მიწას გვართმევენ,
თითქოს გეჭონდეს მავანის ვალი,
გვინგრევენ ფუძეს
უნდათ ჩვენიც წაშალონ კვალი.
შეურაცხყოფენ მამულს ჩვენსას
სამკვიდროს პაპის,
გვხდიან შალ-ჩოხას,
იქნებ სურდეთ გვაგარონ კაბით.
სიფხიზლისაკენ გვმართებს, ძმანო,
წარმართვა გონის,
ამ ღღეში რომ ვართ,
ისევ ჩვენი ბრალია, მგონი.

მეტისმეტიო...

მეტისმეტიო,
ასე უთქვამს ბრძენკაცს ოდესღაც,
მოკვდავს ოდესმე
ცხვირიდან ძმრად წარმოსდინდება,
ღვინო დალიე,
მოილხინე, სხვასაც შეარგე,
მომომილ ქცევით გაუფრთხილდი
სახელ-დიდებას.

ნუ იტყვი მაინც სხვის დამთრგუნველს,
უხამსს და ურგებს,
მრუდე გზით მავლის
ნურასოდეს ნუ შეგშურდება,
სხვათა მიზნების
არასოდეს არ გახდე მსხვერპლი,
თორემ სავალი ცისქვეშეთში
გაგიმრუდდება.
ბევრი რამეა
აღამიანს, რომ უღებს ბოლოს,
ნუ მიენდობი გულუბრყვილოდ
ფლიდსა და ბოროტს.

ნარკომანიის დამდგარია
ქვეყნად ზეობა,
ახალგაზრდობას დაუკარგავს
სახე, მეობა.

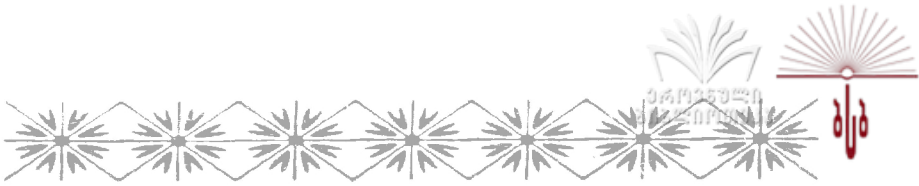
ჰაშიში ვისთვის მტერია და
ვისთვისაც – შეება,
და ვინც მოიხმარს
ჩვენს თვალწინ ლხეება.

მორფი მრავალის მოსაკლავად
აღბათ შობილა,
წყალში, მის მსხვერპლთა მეთათელიც
არ დახრჩობილა.

შენთვის არავის უთხოვია
ის მსაჯულობა,
რითაც ხანდახან დააცხრები
მავანს ქორივით,
თვითონ უწმინდურს
გაქვს უფლება სხვა რომ ჩაწიხლო
გაუხედნავო უტუხ ჯორივით?

...სადღაც უმიზნოდ შურდულით რომ
ქვას ისვრის ბავშვი,
უმისამართოდ
ისე მოგდის აზრები თავში.

უკან მოხედვით სჯობს განსაჯო
კვალი განვლილი,
ვიღრე შორსჭერეგით
აგერიოს დრო და მანძილი,
არ გირჩევნია
რომ პროგნოზებს აჯობო ძილი,
და აირიღო მოკვეთა კბილის?..

ბოქლომის კლიტის დაკარგვას ჰგავს
მოგჯერ მიზანი,
მის გატეხვამდე სახლისთვის რომ
ხლები სიზანი.

მომხდური ბევრი გვეხვია
მიწა გვიქცის ყამირად,
თუმც ვერაფერი დაგვაკლო,
ხალიფაგმა და ამირამ.

დღეს კი რა ღმერთი გვიწყრება,
რომ ველარ ვაძლევთ ერთურთს ბანს,
მგერს ჰგუობს?
ნუთუ ჩასთვლიმა,
კლდეზე მიჯაჭვულ ამირანს?..

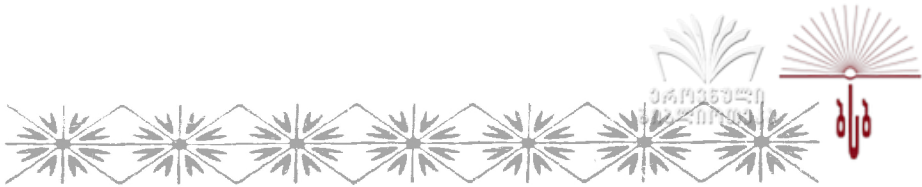

იოლია გაჩენა და დაბადება,
ადვილია უღარდელი იყო კაცი,
შეგიძლია კაპიგალის დაბანდებაც
ძნელია რომ გერქვას კაცურკაცი.

ულვაშის ღერით ოდესღაც
კაცის ნამუსი ბეობდა,
ქალის ქათქათა მანდილით,
ბრძოლის ქარცეცხლი ქრებოდა.

მამულის ყვლეფა და ძარცვა
კაცობად არ ითვლებოდა,
ჯეელი ღვინოს თუ ლეედა
თან სიყვარულით თვრებოდა.

სად გაქრა ნეჭავ ყოველი,
თოვლივით გაუჩინარდა,
„ისე ღაებრმავლით, ვერ ვამჩნევთ
აშრიალებას ჩინართა“...

ცხოველთ მეუფეს ამქვეყნად
მჯობნი არა ჰყავს, ჰგონია,
თუმც სპილო ზომით აჭარბებს
ფიქრობს, რომ სულ მთლად ქონია.

იქნება კოლომ ჰაწიამ
სიმწარით ბღღვირი აღინოს
ან ჭიანჭველამ მაღალი
ხეების კი წაახდინოს.

კონკურენტობით, ნამღვილად,
მჯობნს მჯობნი არ ღაეღევა,
ყველაზე ცუდი ისაა
ჭკუა, რომ გამოგეღევა.

აღათ-წესები
და ცხოვრების ჩვეული რიტმი,
უხსოვარ დროდან
ჭირ-ვარამში გამოწნეხილი,
ღღეს სტიქიურად გვეფანტება,
ნიავექარდება,
და უღმობელად ძირს ეცემა
ფრთამოწყვეტილი.

გრადიცებით ოღითგანვე მოგვექონდა თავი,
ვაი, ჩვენი ბრალი...

ნუთუ...

მგელი მგელის გყავს არ დახვეს,
ბუნების მკაცრი წესია,
აღამიანმა გყიურთ მნე
ვერა, ვერ გაითავისა,
ნუთუ ცხოველსაც აჭარბებს
შემოქმედებით ავისა...

ვისაც ფეხებზე ჰკიღია,
ჯუნგლებში ერის შეყვანა,
ჩალის ფასადაც არ უღირს –
სამშობლო, ხალხი, ქვეყანა.

ღე, გიხაროდეს

ცხოვრება ისე შეიღირსე, ისე აგარე,
რომ არასოდეს არ დაკარგო შენი მეობა,
დიდთან – დიდი და პატიარასთან იყავ პატიარა,
კომპლექსებისგან დააღწიე თავი გყვეობას.

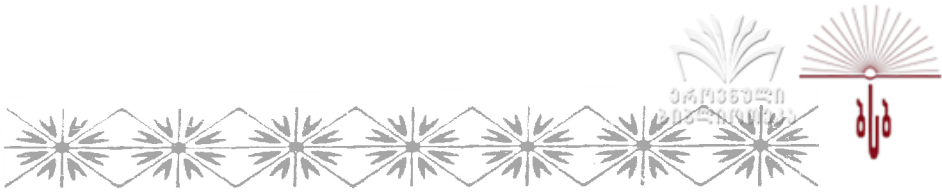
ღე, გიხაროდეს ყოველ დილის გამობრწყინება,
ღე, მუდამ გსურდეს საღი ნიჭის გამოვლინება,
ბუნებამ, ღმერთმა სიკეთის ქმნა შენგან ინება,
და თუ სანაცვლო ვერ მოიმკო – ნუ გეწყინება.

კაცი, რომელიც არ მიიღებ ჭკუის სწავლებას
ნუ შეეცდები ნურასოდეს სხვის დამდაბლებას.

ცხოვრება იხლართება,
ზოგჯერ ქსელად ობობის,
რაიც ხდება მიზეზი,
წუწუნის და ლოთობის,
რალა ეთქმის წინაპარს,
უფრო მეგის გაღამხდელს,
ამბობდა კი სამღურავს?
აღლევღა კი სხვას სათქმელს?

გინდაც ცალახით მოსვარო
ოქრო ოქროდვე დარჩება
გენი – ქართული,
ნაკურთხი,
არასდროს გადაგვარდება.
ამ მრწამსის დასამკვიდრებლად
მამულმა მსხვერპლი გაიღო,
ეგონოს გადამთიელსა: –
ერთსულოვნებამ ქართველთა,
ღღეს თითქოს ჭირი წაიღო.

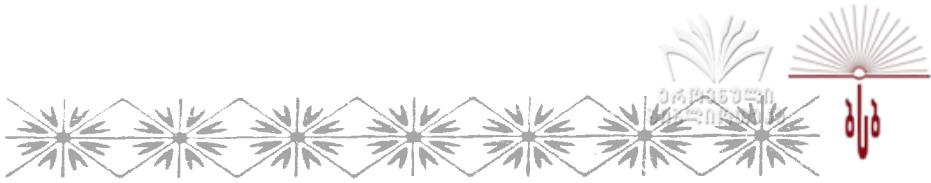

ვინც აფხაზეთს მგრის წინაშე მედგრად იღვა,
ჩვენს გულებში უკვდავება დაიმკვიდრა.
ვინც თავის ხალხს სიცოცხლე არ დაამაღლა,
ის მამულმა ერის თვალში აამაღლა.
თუმც, კვლავ გველის სამშობლოსთვის მედგრად დგომა,
მახსენდება სველიანი შემოღგომა.

მოზარდს უჩნდება სურვილი,
დიდებთან გაგოლებისა,
ვერ მიპოვია ამოხსნა,
ამგვარი განგოლებისა.

რადგან მე –
ასაკოვანი,
მოზარდობისკენ მივიღგვი,
ეჰ, ჩემი ნება რომ იყოს,
ბოლო წლებს აღარ მივითვლი.

გზა სპეგაკი ვეეჩნება,
ფიანდამად გაშლილი,
გულით თუ გიხარია, სხვისი ბედნიერება,
სხვას ჭირი დაუამო,
თუნდაც შენი გტკიოდეს,
თავს დაგიკრავს
შეგაქებს,
მთელი ქვეყნიერება.

სხვის საწუხარს,
სხვების ტკივილს,
თუ მალამოდ ედები,
მოიპოვებ ღიდებას,
კაცი, მსგავსი ქმედებით.

◆ ◆ ◆

ბრძენთა და
ფილოსოფოსთა,
ნათქვამი
უნდა
გეჯეროდეს;
ვინც არ სცნობს
ქრისტეს
აღდგომას
მწარე
ხვედრს უნდა ელოდეს.

◆ ◆ ◆

ქრისტე
თავისით
ჯვარს
ეცმებოდა,
მარიამს
დღეს
რომ დაჰბადებოდა.

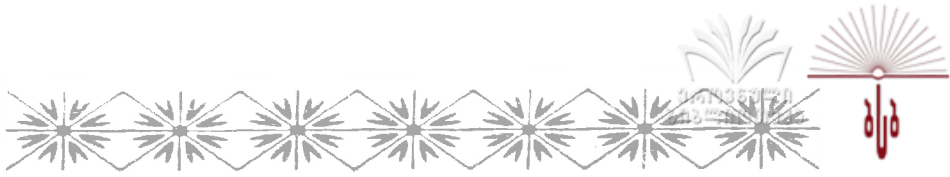
ავკაცობას სწყალობს ხშირად სიბნელე ღამის,
მას ხელს ვერ უშლის
ზოგჯერ ხალხის სიმრავლედ ღამის
ერთ რამეს ვწუხვარ –
პირწავარდნილ ქურდსა და ყაჩაღს
წართმევის გარდა
ვერ მოხიბლავ კაცი სხვა რამით.

მორალის კითხვა გულბოროტებს
ვერაფერს არგებთ,
ვერ გაუქარწყლებ ვერასოდეს
ძარცვაზე დარდებს.
ნაცადი ხერხით სულელის წვრთნას,
ჭკუის სწავლებას
სჯობს გადარეულ ხარის კულმე
ხელის ჩავლება...

ქული ახურავს მრავალსა
მანდილიც – არა ცოტას,
ზოგი ქულქვეშ თავს აფარებს,
ზოგიერთი კი – სცოდავს.
ხლება – თვით ქულის პაგრონსა
სჯობს მეპატრონე მანდილის,
თანდათან ასე მცირდება
კაცს და ქალს შორის მანძილი.

„ასე იყო, ასე არის...“

ზეცაზე მთვარე ივსება,
წყაროს ღარზე კი – დოქები,
თუნგი – რძით, ყურძნით – გიდელი,
და ტაროებით – გოდრები.
ბელლები ჭირნახულითა
დიდი ქვევრები – მაჭარით,
ოჯახი – ხვაფი-ბარაქით,
ბუხარი – ცეცხლის ღადარით.
ასე იყო და იქნება –
მოკვდავიც წლებით ივსება,
მეც რა ხანია არ მწყალობს
ახალგაზრდობის კირთება.

ბოროტს სიავით ნურასოდეს
ნუ გადაუხდი,
ორგულს ორგულად არ მოექცე,
ლაფიქრდი ცოგა,
ვინც სამღაურად იმას იხდის,
რაც მას მიაგეს,
უფლის წინაშე ცოდვილია,
კაცთანაც სცოდავს.

ვაკვირდები და მართლდება,
ხალხური გამონათქმები,
„ჰოპს“ მაშინ უნდა დაძახხნა,
უფსკრულს თუ გადაახგები.
წინასწარი თქმით ყოველთვის
ჩანაფიქრი არ ახდება,
მიზნების არშესრულებით
მერე თვით კაციც წახდება,
მიგომაც ჩნდება დილემა –
ამ ქვეყანაზე რა ხდება?...

ლომი რომ ნადავლს იშოვნის,
იქ გურა-მგლებიც ძღვებიან,
არწივის ნანადირევის
არჩივი ყვავთაც რგებიათ.
გაყოფის მსგავსი წესები,
გყეში თუ არის ნამღვილი,
მდიდარს, წაქცეულთ მისვლამდე
ემოკლებინოს მანძილი.

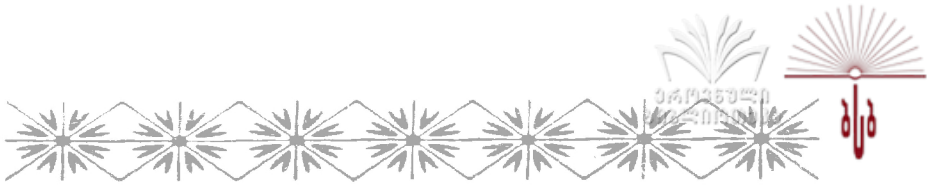

ის დღენიადაგ მშრომელია და მოუღლეელი,
კაპიკს კაპიკზე მომატებით
იმკის ჭირნახულს,
მუხლჩაუხრელი თოხს ურტყამს და
სიმწრის ოფლს იღენს,
მხოლოდღა სტუმრის და მოყვარის
დასაპურს იძენს.
ალამაზებს და აფერადებს თავის საუფლოს,
ღმერთო,
აღიღე ალალი და ნაღდი მშრომელი,
ვინაც კი იღვწის, მოღვაწეობს
თავდაღებულად
მომურნეც იქნებ გამოუჩნდეს, –
ავისმდომელიც;

ვისაც გულღვარძლით
შრომისაღმი გული ერევა,
სხვის ხელშემყურეს
შურით, ბოღმით, წლები ელევა.

წიგნი

ზის და კითხულობს ყოველგვარ წიგნს, ყოველ ცისმარე,
წიგნების გრფიალს წიგნითვე თუ გული სტკენია,
ყველაზე კარგი მეგობარი წიგნია მისთვის,
მსოფლიოს მისი მშვერა წიგნით გადასწვდენია.

წიგნია მისი მეგობარიც, ღამრიგებელიც,
მისი მომავლის გზამკვალაფიც და განმსამზღვრელიც,
ვინაც ბოროტად მოიხმარა წიგნი-მრჩეველი,
მას ჯოჯოხეთად ექცეს იქნებ სასუფეველი.

წიგნმა ასწავლა – ჭკუა, სიბრძნე, გულახდილობა,
და არასოდეს არ ყოფილა სიცრუის მონა,
არის კეთილი, უანგარო სავსე სიქველით
არ მოჰკლებია ხალხის თვალში არასდროს წონა.

სასიამოვნო მოხრობელი და ბრძენი მრჩეველი,
წიგნია ღარდის და ვარამის გამქარვებელი.

აისი გეობს,
გაიხარეს ცაში ფრთოსნებმა,
გაზაფხულს უძღვნეს გალობანი
დილის მგოსნებმა,
ცვარი რა არის
ისიც ბრწყინავს და უხარია,
ვის არ ალაღებს
ვარდობისთვის თბილი ღარია.
მაცოცხლებელი მშის სხივებზე
იღვიძებს ყველა,
ბავშვებს კრიალა გეცისაკენ
გაურბით მშერა.

მეუფებაა
სიკურფის და მშვენიერების
და იმართება
უანგრაქტო თვალწინ თეატრი.
თუმც სიცოცხლეა,
სიხარული, ბედნიერება,
წამიერია
პერიოდი ცამდე ზეასვლის.

ფანჯრის წინ მიდგას ხე ერთი
ულმობელ დრო-ქამს ნარქენი,
ბუნებას ერკინებოდა
და ურჩობაში დაბერდა.
ტოტები ჩამოხმობია,
გულს დატყობია იარა,
სხვისებერ უმწეოს წილხვედრი
იმანაც გაიზიარა.
შაშვ-ბულბულთ მოუსვენრობა,
მუდამ შრიალა ფოთლებში,
დილით მზის აელვარება,
მის მოყვავილე ყლორტებში
ფრთოსანთა აჭიკტიკებას
ეუმბერდი პანტის ტოტებში,
ასე მეგონა
სტვენისას იხედებოდნენ ნოტებში.

ცეცხლთან თამაში

ვქმნით რეკლამებს და
ვაფრთხილებთ ბავშვებს, –
„სახიფათოა ცეცხლთან თამაში“,
ჩვენც რომ ვფხიზლობდეთ
მთელი სიცოცხლე,
გასაოცარი რაა ამაში.
ვიღაც გესლს ანთხევს
და ლაყბობს კიდევ,
ცეცხლთან თამაშით არის გართული,
ზოგისთვის
მსგავსი თამაშის წესში
ყველაფერია ნებადართული,
და ავიწყდებათ ამქვეყანაზე
რა ფაქიზია სული ქართული.

ლოცვალ დამღვარი

გაეჭვალარაფდი,
ვერ ველირსე ნაგრულ სიხარულს,
ღმერთმა მცირედის არ მარგუნა
ბედის მარცვალი,
და დამარჩინა
მერამდენედ მე ბედისწერამ
ღრუბლიან დღისებრ

მოდუმული და ფერნაცვალი.
ლოცვად დამღგარი –
ველოდები უფლის განაჩენს,
მე ხომ არასდროს მინაგრია
ცრუ განდიდება,
მთელი ცხოვრება შემოგწირე –
გწირავ დანარჩენს,
ღმერთო,
ოლონდაც მაპოვნიხე ჭემპარიტება.
ღირსმყავ, უფალო,
ღიდ სიყვარულს მე კელავაც ველი,
მერე
თუ გინდა მომიქნიე სიკვდილის ცელი.

არც სიმდიდრეა მთავარი და
არცა – ქონება,
შესამოსელი
აბრეშუმის თუ ფარჩეული,
მოყვასისათვის
უშურველი სიკეთე თესე,
რათა ხალხისგან არასოდეს
იყო წყეული.

თუ კარს მოგადგა
და სამშობლოს წართმევას ლამობს,
მედგრად დაუდექ,

დაამარცხე მტერი ვერაგი,
ყველაზე ბასრი იარაღი ენაა კაცის,
ჭკუ-გონებით თუ მოიხმარს
ვერ სძლევს ვერავინ.

ცხოვრების გზაზე ხშირად ნაბიჯაურეველი
სიკეთის მაღლით ხარ მარადის დაუძლეველი.

თუ გსურს რომ გზები აიკალთო
შედეგე მწვერვალზე,
თუ გინდა გული
ბედნიერი მუდამ მღეროდეს,
თუმცა ცუდია,
შენკენ უნდა ისწავლო მითვლა,
სხვა დანარჩენი მლაპარია
უნდა გჯეროდეს.
დროს უნდა მიეყვით
სხვა ამქვეყნად რა დაგვრჩენია,
სულ დაგვავიწყდა –
რასაცაო გასცემ შენია.

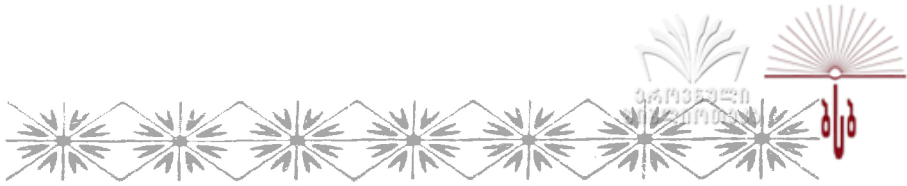

ნუ მიენდობი,
რადგან ხშირად ცდება იღბალი,
ცხოვრებამ არვის შეარჩინა
თუნდაც მისხალი.
საკუთარ თავის მოიმედე,
მძლეველი ჭირთა,
მე მომაგონებს წინაპართ გმირთა.

გლექკაცს სიცოცხლის მანძილზე
გოდორი დაჰბეღებია,
სარჩო-საბადლის პოვნაში
რა აღარ გადახდენია.
გლექის სიცოცხლე კვნესაა,
ღღეები – ნაოცნებარი,
ჩვენი მამულის შველაა
ბევრისთვის გაუგებარი.
გლექკაცის როლი ამქვეყნად,
ჰოი, რარიგად დიღია,
იგი ხომ სოფელ-ქალაქის
ჩაუწყვეტელი ხიღია.
ღღეს ხელშეწყობა აკლია
შეჭირვების ჟამს მარჩენალს,
ვფიქრობ, დაგვლუპავს გლექკაცის
მიწასთან მარგო დარჩენა.

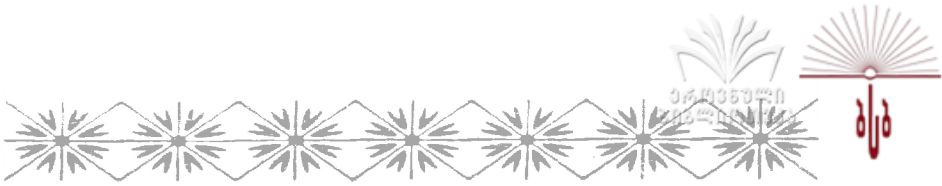

იქნებ მართალიც არ ვიყო
მაინც ვქაღაგებ ამასა –
შვილი თუ ოჯახს აფუძნებ,
ნუ შეაწუხებ მამასა.
არ გვაპაგიებს განგება,
შვილებზე დათეურ სამსახურს –
მშობლების მოიძეღეთა
დროს უმოქმედოდ დაკარგულს.
მშობელი სანამ იქნება
შვილს ჰატივს მაინც მიაგებს,
მთავარი არის – შვილებმა
თავიანთ ადგილს მიაღგნენ.

ღვარძლიანი,
გესლიანი შურის ჭია,
არასოდეს შემძრომია სულში,
არც მერანი გადამღლია ჩემი რწმენის,
დღესაც ის ვარ, რაც ვიყავი გუშინ.
შენი, ჩემი არასოდეს არ შემშლია,
ეჭვის ქაცვი არ ვაჯეჯლე სულში,
მარცვალ-მარცვალ ვაგროვებდი სიკეთის თესლს,
ამოწვერავს – რაც ჩავთესე ხნულში.
სიყვარულზეც ლექსი ბევრი შემიქმნია,
სულ ვრითმავდი ჰაეროვან ნოტებს.

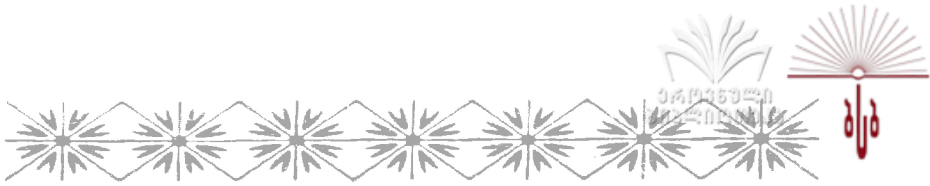
რითმებში და სიმღერებში შემოღამდა
სიბერე კი ნახტომებით მომღვეს.
ნაფეხურებს მიცავს მიქელ-გაბრიელიც,
გაყინული მშვერით დააბოგებს,
მითვლის წლებს და

უღიმღამოს მითვლის წამებს,
მიმაგოლებს ერთ დღეს ტერაკოგებს.

სინონსლავ

სიცოცხლე, ელვა-ქუხილო, ღროის უწყალოდ დინებავ,
მიუწვდომელის მოწილევ, შეუცნობელთა რკინებავ,
ხან ტკბილო, სვე-ბედნიერო, ხან მწარე ბედის ვინებავ,
ხან სიკვდილივით უქმურო, ხან ჟრჟოლა-შეყიჟინებავ.
სიცოცხლე, ვისთვის მალღი ხარ, ვისთვის – ცოდვათა
გრიალი,
ვისთვის – მზედ ამობრწყინება და ვისთვის – ცეცხლად
ბრიალი,
ვისთვის ქუქუნა წვიმა ხარ, ვისთვის – ცით ელვა, გრიალი,
ვისთვის – მალამო-წამალი და ვისთვის – სენი ციალი.
ვისთვის ხარ შვების მომგანი, ვისთვის – კერკეტი კაკალი,
ვის არამ ლუკმას შეარჩენ, ალალს აქვს გულის კანკალი,
სიცოცხლე, მაინც კარგი ხარ, ტკბილი ხარ, მაგრამ –
ფრთამალი.

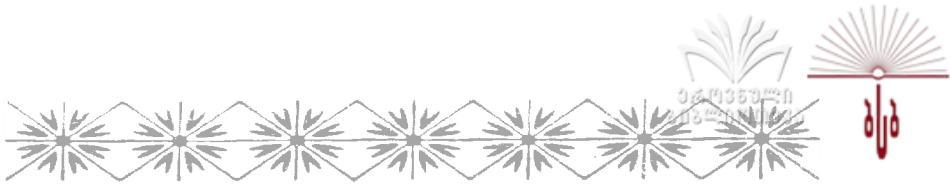
მორს...

სადაც სიძულვილია – მეც მგერი ვარ მისი,
ვიბუტებით?
რას ვიზამთ, გვებუტება ღროც,
სადაც სიხარულია, სიმღერა და ლხენა,
როცა სრული ჰარმონია, აგვამღერებს როს,
შორს შური და წყენა, ტკივილი და ცრემლი,
ოცნებებით, ნაგვრით ხუჭუჭა ბიჭს ვგავარ,
ნახევარი საუკუნე ძეძენარებში მივლია,
სადაც სიყვარულია – მეც იქავე ვღგავარ.
მძულს ავი და ორგული, მოსისხლე და მგერი,
სიყვარულში ნაღდად ვეჯიბრები ყველას,
სულ სიმართლის, სიმშვიდის, ჭეშმარიტის მძებნელი,
ჭეშმარიტ გზას ვაღგავარ, არ ვეჭვობ და მჯერა.
...თუნდაც მთა და მთელი, ზღვა და ოკეანე
გადაიქცეს ეჭვებით ნაჭაობარ ხევაღ,
სადაც სიხარულია,
სადაც სიყვარულია
სადაც ჰარმონიაა,
მეც იქავე ვღგავარ.

ქართველთ ოღითგან რომ არ გვილხინდა
გამოსავალიც ბევრი გვინახავს,
(თავზე საყრელი მუქთამჭამელი

რაში გვჭირდება, რისთვის ვინახავთ?)
თუკი ვომობდით, კიდეც ავაგეთ,
სულის სახსნელი ციხე-გოდოლი,
(ვისი იმედით, რისი იმედით)
დავკარგეთ ჯვარი, როკი, კოლორი.
...ქართველთ გრაბახი, სიგყვების სტყევა,
(ქარმა მოხვეტა – ქარიშხალს მიაქვს),
პანკის-შაგილი, გულრიფშ-ღალიძგა
მგვრად გავაყოლეთ მგკვარსა და ღიახვს.

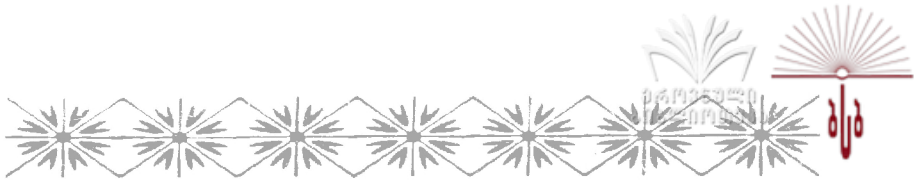
თურმე სხვისია

ცხოვრების იგავს ვერ ამოვხსნით ჩვენ ვერასოდეს,
არც კი გვეყოფა მილიარდი სოლომონ ბრძენი,
სულ ქარაგმებით მიგვაჭენებს – (თითქოს ვმღეროდეთ),
ბევრჯერაც სიკვდილს გადავურჩით ვაგების თმენით.
უფალს ძალას არ მორჩილებს დღეს სამართალიც,
ქვეყნად სული რომ იბადება, მას აქვს მისია,
რაც არ გეკუთვნის – გინდაც იყოს ქვის ანათალი
ზოგჯერ გვგონია უპატრონო, თურმე სხვისია!

ზააქვს...

გვაქვს ნაუნჯარი, უწყავი,
ნაფერებ-ნარუღუნევი,
ციხე-კლდოვანი ხევხუვი,
ყამირსაკაფი-ულევი,

ნაანდერძ-უანდერძები,
სათაყვან-დასაფიცარი,
ტყე-ღრე, წყარო და მინდვრები
ყანები მშენაფიცხარი.
სოფელი – სულით მდიდარი,
ხვავ – დოვლათდაულეველი;
ხალხი – პურმარილიანი,
მტკიცე, ჭირ-დარდის მძლეველი;
ბუნება – პირმშვენიერი,
სამოთხე ღვთითბობებული;
მადლი – სიკეთით ნაშობი,
უფლისგან მირონცხებული.

ჩამოეშვება ციდან, ვიცი, უფლის ფირმანი,
კვერთხი, რომელიც უსაზომოდ არ დაცემულა,
უფალო, გვლოცე, შეგვიწყალე, გვაბედნიერე,
ვიღრე ამქვეყნად ცოდვის კითხვა არ დაწყებულა.

დიდო ღმერთო, მესაუფლოს მბრძანებლო,
მადლი ჰქმენი – მოგვიშუშე იარები,
სიკეთე გვყავ – შეგვეწიე, მოგვეც ძალა,
ერთიანი საქართველოს ზიარების.

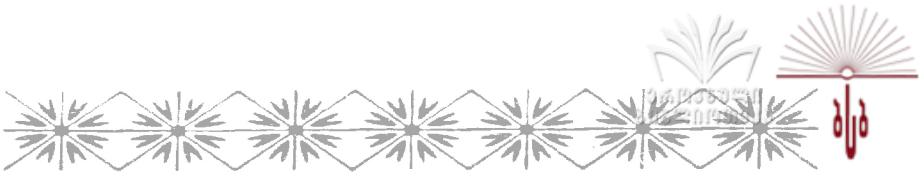

ენაგრობ, –
არასდროს დახრილიყოს ქართული დროშა,
გვმოძღვრავდეს სულის კუნჭულამდე
ქართული გენი,
არ გამხმარიყოს არასოდეს სიკეთის ფესვი,
ხალხს საქმით ვარგოთ,
სულს ჩვენსას კი – ლოცვით და რწმენით!

სიცოცხლე ჩვენი აღარ წაღმართობს,
ცასაც სტკენია ლურჯი თაფ-პირი,
გამოშიგნულა ხვალის იმედი,
ვით წყლის ნახრავე ღელის ნაპირი.
ერთი შეკაცობს, სხვა მარჩიელობს,
თუ რას უმზადებს ბედი გაქირი,
გულებს გვიძლიძავს,
სულს გვიფუტურებს,
ავე ცხოვრება – როგორც ვამპირი.
მე კი,
კვლავ ვრჩები კერკეგა კაკლად,
კუნაპეგ დღეებს კვლავაც არ ვგირი,
აღმა მივეცურავ,
გინდაც სიკვდილმა
მიფჩინოს ხარბად ცხრაჯერ ცხრა პირი.

ღრო უღმობელი –
წუთისოფელს გვაშორებს ძრწოლით,
ზოგჯერ იმედი,
უსასო ბუშგივით სკდება,
ამქვეყნად ვინაც ნამუსიან შუბლით იარა,
მისი სიწმინდე,
კარგკაცობა არასღროს კვდება,
...წყნარი მდინარეც ტოვებს ბოლოს თავის საღინარს,
ღა როცა ქრება,
კრისგალური სიწმინდე რჩება.

რეკენ ზარები...

მწუხრის რიაღში როცა წყვეტენ ზარები რეკვას,
ბინღისფერ ლოცვით იმეღები როცა გვეცლება,
უღალო, შემწუღ დავვიდექი, რაღგან სულიღან
რაც მაღლი გვევებაეს – ვაი-ვიშით ნუ გაგვეცლება.
ღაბინღულ იღბაღს კვღავაც მრუღე ბეღი მეუფობს,
მიწის კერბი ხარ, ვინღაც რკინის მკვენეღელი გერქვას,
რეკენ ზარები, საიქიოს ბეღკრულ ნოტებზე,
მაგრამ სიცოცხღის არგერია განაგრძობს ფეთქვას.
...მწუხრის რიაღში განაგრძობენ ზარები რეკვას...

◇ ◇ ◇

მცხეთა –
მწვერვალი ძველი დიდების,
(ლეგენდად დარჩა კლარჯეთი, ცაო),
ლოცვას აღაველენს სხალთა
რიდებით:
– უფალო, გვიხსენ,
მოგვხედე ცაო.
დღეს ვინ მოირგებს კეისართ გოგას.
ზევსის „სიმალღეს“ ვითარ მიაღწევს?
ვერც ვინმე იბამს თამარმეფობას
რადგან ქართველი
სულს ძლივს მიათრევს.
ზოდიაქოთი გალაქტიკებში
მეცამეტა
ქართველთა სახლი,
(ქუსლი მადარდებს მე აქილევსის)
თორემ უღირსებს – მიაკვდეთ ძაღლი.

დრო ისე წახდა როგორც ძველი თევზის ქვირითი,

სიცოცხლე უკვე ერთიასად გახდა საზარი,
უკვე შემძულდა მე უგვანო წლების ჯირითი,
რადგან ცხოვრება უზნეობის გახდა ბაზარი.
ჩამიყოლია, ჩამითქვიფა ცხოვრების გალღამ,
მეც ღამიმსხვრია ოცნებების ოქროს გაღია,
სულო ეულო, მებრძოლო და მუღამ კეთილო,
ნუ დანებდები, მე სიკედლისთვის არა მცალია!

ღვთისმშობელის კუთვნილია
საქართველო,
თანაც
ქრისტეს საგანჯველიც დაგვებედა,
ყოფა ჩვენი – იყო მუდამ ცრემლიანი,
კვნესა ჩვენი – ჰგავდა ელვის დაკვესებას.

უქართველო...

(მოსკოვში მწერალთა ყრილობაზე გაყდერებული)

ღამაშიაო საქართველო უქართველებოდ –
ვინა თქვა სიგყვა მომწამვლელი, სიგყვა როციო,
ვინ თქვა პარიზი უფრანგებოდ, პრალა – უჩებოდ,
უიპონელოდ არსებობდეს იქნებ გოციო?
როგორც არ ვარგა ტყე უნადირო, მთა – უარწივო,
კაცი – უპირო, ქალი – უთმო, სახლი – უბაღლოდ,
ნაგანჯ-ნაწამებ, დაჩეხილ და ფერდებშეღეწილ
საქართველოში ქართველია მხოლოდ უბაღლო.
როგორც არ ვარგა სვანი უთოფოდ, თუში – უცხენოდ,
ისე არ ვარგა საქართველო უქართველებოდ;
როგორც არ ვარგა ზღვა უწყალოდ, წყალი – უთევზოდ,
მზიური კუთხე – უკლდეებოდ, უმთა-ველებოდ,
ცა – უვარსკვლავო, უპლანეტო, უმთვარ-უმზეო,
ისეც არ ვარგა საქართველო უქართველებოდ!

სად იჩქარიან, მეწევიან წლები მაცდური,
რას მიღავლაფებს ბედი, როგორც ავი მყეფარი,
ცხოვრების მონა არ ვყოფილვარ, არცა დაბღური,
სიმართლის გზებით მეც ვარ ერთი ჯიქი მხედარი.
როს ხარხარებენ უგიფარი ბედის მწერლები,
დახურულ კარებს მიღმა როცა როკავს ავი დრო,
ისე მომწყინდა ავკაცების ჯიკავ-ჯაჯგური
სინდისი, ლამის პერანგივით მეც გადავიძრო.
ავკაცურ საქმეს აღარა ჰყავს უკვე მომრევი,
ათასწლეული დავამსგავსეთ ნაცემს და ნაგვემს,
დამშვებულ ფარღებს დაუფარავს ზიზღის მორევი
და მსურს გადაეწვა ყოველივე – ვით ჰეროსგრაგემ.
მანიად იქცა წამოჭიმვა ციხე-გოდოლის,
ქვეყნად დამკვიდრდა ფეხით თელვა როცა ნამუსის,
ვცაღოთ ამ ერთხელ – იქნებ ვძლიოთ ძალას მოწოლილს.
ჭეშმარიტებით გავაკვირვოთ ნოსგრადამუსიც.
...მუხლზე დაჩოქვას ვილა ჩივის – ითხოვენ ფორთხვას,
მამრის დაცემას და უზნეო ქალების ჩორთხვლას,
გადაგვარებულ დროის ისე უზნეოდ მორთვას,
ჰაერზე მყოფნი რომ ვარჩევდეთ საფლავში ყოფნას.

ჭირიც
კარგიაო, შეჩვეული, –
ამბობს ანდაზა, ძველი ქართული,
„ჭირი“ ის ვარგა, ჩვენ თუ გვარგია,

თორემ შავ ჭირის არ ვართ ნაგრული.
ჭირი თან გვახლდა დასაბამიდან
ლხინია ჩვენთვის გასაკვირველი,
ღმერთო, გვაშორე ჭირი ყოველი,
შეჩვეულის და შეუჩვეველის.

კარგ საქმეს ვინც აგვირისტებს,
იმას რად უნდა ცილობა,
უფლის მირონი თუ სცხია,
ტკბილია გვარიშვილობა.

ჩემი საფიცარი წმინდა ადგილია, ჩვენში შემორჩენილი
ადგილი, – ხატიმამული. თუ სადმე მივდივარ, უფალს ვეხვე-
წები – უკან, ხატიმამულში ამაგარე-მეთქი. თქვე ოჯახას-
აშენებლებო, ღაფიცეთ თქვენაც ხატიმამულზე. რაო, ვითომ,
უფალი არ მიიღებს ამ ფიც-სალოცავს? თუ აღარაფრისა
აღარა გჯერათ, აღარა გწამთ? ვაი, თქვენ... აბა, ისა სჯობ-
ია, რო გაიძახიან – ჩემი დედაო?... ვაი, ჩვენ...

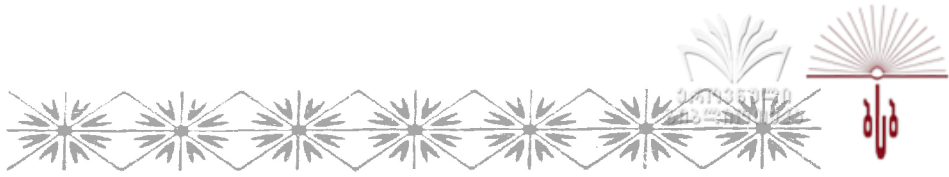

ავეკაცობა, ბოროტება – გინდ ნიღბით გააკეთე, გინდ სახიერად. რატომ გგონია, რომ არ მოგეზღება? უფალს ხომ ვერსად დაემალები, შე უბედურო?! ასეა ეს... აკეთე ის, რაც უფალს დაუწესებია შენთვის. ხოლო თუ რა დაგიწესა – ესეც არ იცი, სხვას დაეკითხე მაინც, რად გესირცხვილება? შეკითხვაში ფულს არ ახლევიანებენ და შენი გვინი იმდენად მაინც არ დაზიანდება, საჭმლის და შემდეგ – საპირფარეშოს გზას ველარ მიაგნო. ოო! ესენი აუცილებლად გვჭირდება... აბა, რა?!..

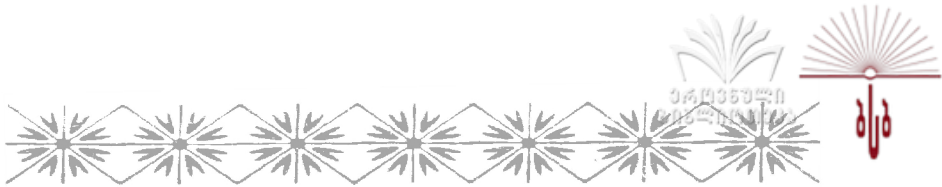
განა არ ვიცი,
რისთვის გაფხნდი ამ ცისქვეშეთში?
მაშ, რად მისვამენ უკეთურნი
მე ამ შეკითხვას,
მე ჩემი ხალხის სინდისის ვარ მოდარაჯე
წუთისოფელის ზიარება ჯერ არ შემისვამს.
ვიცი,
არც არვინ არ მოიწყენს ნაღდად უჩემოდ,
უჩემოდ –
ბევრიც აიგება ციხე-დარბაზი
„იმ სილამაზეს,
მე რომ ვუმზერ, ვეგრფიალები,
სხვა როცა ხელაფს –
თუა ნეგა, ისე ლამაზი?“...

◇ ◇ ◇

შეუცლომელი
უფალია ამქვეყნად მხოლოდ,
ვერ ვზომავთ-ვწონით,
რაც ბრჭყვიალებს, ის გვეკარგება,
ურემი როცა გადაბრუნდება
გზა მაშინ ჩნდება,
ჭეშმარიტებას, მაშინა ვგვრძნობთ,
რომ გვეკარგება.
ჩვენ ზეციური, ზღვითიური რაც გვაბადია,
ვმარხავთ ძალათი,
იმედს გვაძლევს ვიდრე ცისკარი,
მე ვარო – ვიტყვით,
ცა – ქუდად და მიწა – ქალამნად,
ილუზიაა –
ვინ გააღო ჩვენთვის ცის კარი.
ფერიცვალობამ რომ შეგვცვალა
მართლა არ მიკვირს,
„სჯობს კი –
ქალწული თავის იერს სულ იტოვებდეს“,
იქნებ დაბერდეს სიყვარულიც –
უილალოდ,
ვიდრე სანთლებად აალებულს
სული ტოვებდეს.

ჩემი სამშობლოს ტკივილი მტკივა,
მმოსავს მხედრული ფიცის
ფარაჯა,
ღმერთმა მაგაროს ჩემი სიმართლით,
ცერბერივით რომ
ვდგავარ დარაჯად.
ერის ტკივილთან გადაჯაჭვული
მგონი მესხნება ძველი იარა,
მე,
ჩემი ხალხის ცრემლები მახრჩობს,
ნააგვაცართა სისხლი კი არა.
ჩემი სიმართლე – სიყვარულია,
სამშობლოს,
ხალხის,
ერის ზეობის,
გრადიციების ერთგულიცა ვარ,
დარაჯი,
მცველი
ერის ზნეობის!

სგიქია...
საზარელია იგი და საშინელება.
...მიწა იძრა. ჩამოიმძვლა გორები, დაიგანა სოფელი,
დაგრიალდა გრაგედია...
წოწოლა კლდე დარჩა უშნოდ ამოჩრილი.

...კლდეზე, სამას გრამ მიწაზე ლამაზი ყვავილი ამოვიდა –
მზისკენ ამშერილი...
...თურმე ხელოვნური სტიქიების არსებობს.
ადამიანებში ურწმუნობამ იმატა...
გეშინოდეთ, ხალხო – აღარა სტიქიების, სოლომ-გომორის...
...და შეაჩერეთ ეს სტიქიები,
მეორედ აღარ მოვალთ...
თავს ნუ ვისუფლებთ...
...უფალს ნუ დაივიწყებთ, ევედრეთ, სანამ შეგიძლიათ!
ალბათ მოგვხედავს...

ცოდვებით გვამხობს მამაღმერთი
ქვესკნელს თუ ზესკნელს,
რადგანაც ბევრმა დაიბრაღა
ხვეისბერობა,
ვხედავ – ოხრდება, თახსირდება
მთელი ერობა,
ამქარს ნერონთა
საქართველო განა ელოდა?
გულხელდაკრეფით,
ვფიცავ, რომ სჯობს შინაბერობა,
ვიდრე უღირსმაც დაგვაბრალოს
ჭიაბერობა.
...ცოდვის კეთებით ქართველთ ბევრი
დაუწყვილადეს,
ქრისტეს წამების უმძიმესი
რა ჰქნა პილატემ?!

ვერა ცოდვა ვერ წაახდენს
ჩვენს გმირულ სულს,
იმედროვონ –
იმ მგრებმა და ამ კახებმა,
საქართველო –
ურყეველი არის მუხა,
ფესვები არ დაულპება,
არ გახშება.
თუკი გვმტრობდა –
შინაურიც, გარეულიც,
მათმა სულმა იწყო ვგონებ დამყაყება,
სული მძლევი –
უფლის ძალით აბორგლება
„ყეფონ მგლებმა,
იყიყინონ ბაყაყებმა“.
შავ ზღვით,
მტკვარით,
კავკასიით, აქეთ ლიხით
კვლავ ივლიან ქარავენები
რაშოვ-რიხით...

◇ ◇ ◇

არასოდეს არ სრულდება ნაფიქრალი,
ამიგომაც
არც არაფერს ვნაგრობ,
ნაქურდალი,
ნასხვისარი,
ნასუფრალი?
არა –
მე ვჭამ ალალ ლუკმას მარტო.
ძეხორციელს,
არვის ძალუმს განდიდება,
ამ სამყაროს ხომ უფალი განაგებს,
ჰქმენ კეთილი,
მის წინ ცოდვას ნუ იზამ და
ის აწონის
მონაგებს თუ წანაგებს.
დრო ეპოქას ენაცვლება
წყვეტა-წყვეტით
(უსაქმური ვერასდროს სჯობს მეზარგეს),
ო, უფალო,
განგვაშორე ბოროტები,
ვინც ალალს ვჭამთ,
ეს ბოლომდე შეგვარგე.

...ქალმა იჰნაბ

საქართველოს მთებში იშვი
სულიწმიდის ნებითა,
ჩვენი ყოფნა და არყოფნა
სულ რომ ბეწვზე ეკიდა,
მიგომც,
იქნებ მესია ხარ,
ცოდვით სულთა მხსნელადა,
ქალმა იქნებ მეგი შეძლო,
მძლევემა – ჭირთათმენათა.
გინდა შეგონება ვითქვამს
გინდ მახვილი ვჭკერია,
ვინც უფლისთვის ვერ ალოცე
ყველა ფერხთა მტვერია.
საგანისგთა მოძულე ხარ,
უკეთურთა – გამთელი
უფლის მაღლით დაგვიცავი
ჩვენც დაგვინთე სანთელი.

მთის წვერი, მოშიშვლებული, ქალის მკერდივით ღამა-
ზი, უკიდეგანო სივრცე, კრისტალივით წმინდა და გამჭვირვ-
ალე ობონი და ცა. დილის სიგრილეში დამისეული კონდი-
ცირებით დანამული და მილიონობით მბრწყინავი ბალახი,
მზის სხივებზე ციმციმი და ხანდახან გარდაგვხვით არეკლ-
ილი, თვალისმომჭრელი ათინათი, სულში ჩამძვრალი სიამ-
ოვნების დამკრუანგელებელი. ჩიგების სგვენა-ჭიკჭიკში სი-
ოს წამოქროლება და შემცივნულივით შეკრყოლება, ახალ-

გალვიძებულივით გაბმორება და ღედის კოცნასავით გკბილი მოგონება შორეულიდან მოგანებული, გულშიჩამწვდომი და სულის შემაჩოჩქოლებელი მთიულური მუსიკის ჰანგებში გათქვეფა...

ხატები მოიპარესო და... აგყდა ერთი ვაი-უშველებელი. ტელევიზორით შესძრეს ქვეყანა... რისთვის ასეთი ხელმრულობა?... ყველაფერი გაიყიდა... ეგებ მომპარავმა ხაგი სახლში დააგანა და ლოცულობს მასზე? მოიპარესო... რაგომ მოვაპარვინეთ?... ნეტავ დროშებსაც მოიპარავდნენო... ესლა აკლია საქართველოს. უფალო, დაგვიფარე...

ღროა შვიპლოთ

თავს რომ ვაწონებთ მთელ მსოფლიოს
ღვინით და წყაღით,
ქართულ – საცივით, მეგრულ – ღომით,
იმერულ – ოსტრით,
ის, ვინც არ იცის,
გვიწუნებენ სუნელს და მწვანიღლს,

იცით –
ვფეთქდები და ვბლავივარ: –
არა ვართ მონსტრი;
ვეპატიეებით ყველა ჯურის სტუმარს
სალხენად,
პურს ვისაც ვუყოფთ,
მერე ყველა უღმერთოდ გვწიხლავს,
ო, მაპატიეთ, ნუ მიიღებთ ჩემგან საწყენად –
ნულარ ვპატიეებთ უცხოტომელს,
ოხერს და ვირგლას.
ღროა შევიძლოთ –
საბნის სიგრძემდე ფეხის გაწვდენა.

სიხანიდან ბათუმამდე

სიხანიდან ბათუმამდე
სულ ღრანგე და ხევებია,
ამ ლამაზი მთების სიბლით
გული გამიმხნევებია.
მთაგრეხილთა ტევრ-ულრანში,
შემოდგომის ფერებია,
თვალი დამიტყვევებია,
სული ამიმღერებია.
ყოველი ქვა ძვირფასია –
ნაგვრისთვალის საღირალი,
აქ იწყება საქართველო,
აქ თავდება საგირალი,
დარწეული აკვნებიდან

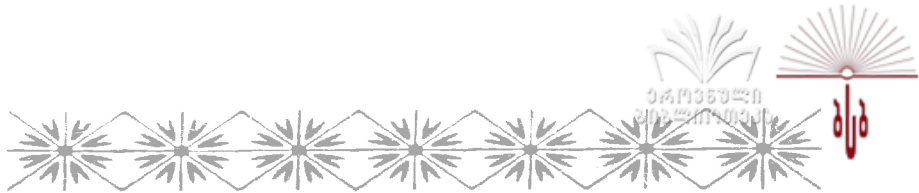

იჭვრიტება ნაგვრისთვალი,
აქ უვლია თამარ-მეფეს,
ყვავის მისი ნატერფალი.
...აქ იწყება სალოცავი
აქ იწყება საქართველო...

(იგაგებით და ნაარაკალით
ცხოვრება მუღამ არ იწონება).
ცრუ ნამღერს ნისლიც კი არ შეირთავს
– ზღაპარ სიცოცხლეს არ აქვს ცხოვნება.
...ომი, ჯახირი ცხოვრების გზებზე,
სად ლომის წილი ნაღდად არ გვიძევს,
ვით შინაბერის – იმედით სავსე
გადაუხსნელი გულის საკინძე,
ნალოდინარი – მირაჟით სავსე
გაზაფხულები ვედარ ავკინძე,
ეშმა გვდარაჯობს,
გვაცლუნებს მგონი.
(ჩვენ ვერას შევქმნით – იყოს მარადი),
ოცნება, ფიქრი, ძრწოლა, გამოცდა,
სულის გოლგოთა კუბოს კარამდი,
ვთესე სიკეთე – ვკრიფე ეკლები,
ვჭამე ალალი, არ ვიპარავდი.
და მაინც
მჩხვლეტენ ეკლები ღღესაც,
ბევრს მოვუხუჭუ დასანახს თვალი,

იჭინჭრებიან – მე კი ავიგან,
უფალი მოსკობს წერასაგანილს.
...მე არასოდეს არა მჩვევია
დიდთან შიში და ფლიდთან – კანკალი!

ნიაღვარსა ჰგავს ბედი მოვარდნილს,
(თურმე იღბალზე სულ არ ინდობა),
– შენ რომ ვერ იგრძენ ლამაზი დარი
მე მიგომ მალბობს უამინდობა.
მივღვეთ ცხოვრების ეკლიან ბილიკს,
(იქნებ იესომ დაიგვიანოს),
ვებრძვით მავანის კაცურკაცობას
და ვერასოდეს ვამჩნევთ იანუსს.
როცა ფული და სიბილწე ზეობს
აწ ვილა იტყვის სიტყვას ჭკვიანურს,
ემშის კბილების ღრჭიალი მესმის
თითქოს უკრავდნენ მკვდრეთით ჭიანურს,
...მჭამს, მაქუცმაცებს დარღების კიბო,
საით გავექცე ფიქრებს მოვარდნილს,
ვიცი, იმქვეყნად გამაგანებენ
ცრემლებს ნიანგის (ჰანგებს – მორანდის),
„გაჩორკნილი ხომ ვერასდროს სჯობნის
გლოვის შავ ჩარჩოს, გვერდებმორანდილს“.
...ზოგან იდგმება ოქროს კოშკები,
სად შარბათებით სურა ივსება,
ამაო რჩება ქვეყნად ყოველი

– შვილის ყოლაც და ლექსის კირთებაც.
როცა ოცნება ოცნებად რჩება,
გადაუსხნელი პანტის კვირგებად,
მე ანაშხალში ბევრჯერ ვებრძოლე
უემური დროის გაამინდებას,
მწამს – ქრისტე ნაღდად დაგვიბრუნდება,
ღმერთ-დედაკაცი თუ გაჩინდება
(ველი – იმქვეყნად ჩემი ადგილი
ამქვეყნის ბეჭდით ალბათ დგინდება).
...პოეზიასთან ნაბრძოლ-ნაგვემი,
ძვლებდაჯეჯგვილი ვგდივარ ტატამზე,
მე აღმაფრენის მუზა კი არა
დილეგში მჯდომარს, ვგავარ მამამზეს.

არაფერს ნიშნავს
ღვთის ტაძართან პირჯვარის წერა,
მღვდელი რად გვინდა,
არ გვჭირდება ცოდვის შენდობაც, (!)
ჩვენ, ქართველებმა, თამალებთან ვიცით შეწყობა,
„მძიმე ცოდვებით ცაც მძიმდება,
თავზე გვემსობა“.
ქალი კნინდება...
გავალმერთოთ ქართველთ ღეღობა,
ღმერთი შეგვინდობს,
ღამიჯერეთ, ვინც კი მენდობა –
პატივსა ვცემდეთ ყველა ჯურის, რწმენის სალოცავს,

უფლის სახოგბოდ არაფერი უცხო არ არი,
სხვა არ გვჭირდება –
ჩვენვე შევძლოთ თავის გამოცდა,
მთავარი არის,
ღვთის წინაშე ვიყოთ მართალი.

უკვე სამოცს გადავცილდი,
ღროს აღარ ვეჭილიკები,
ღმერთო,
მშვიდად გამაგარე
წუთისოფლის ბილიკები.
მაცქერინე ჩემს ლამაზ ცას,
ჩვენს მთა-ბარს რომ ახურია,
მამსახურე სიყვარულით, ვარ უმწიკვლო მსახურია.
მასაზრდოვე ანკარა წყლით, ცივ ჰაერის ნაქურითა,
საფლავის კარს მიმაყენე, ნასაქმართ – კაცურითა.
არც ქვა-ღორღის მერიდება,
არც წვიმის არ მეშინია,
ბოროტს უფალმა მიუზღოს, კეთილთან ვარ კეთილია.
ვხარობ ღამის ათინათით, სისხამ ღილის ნათელითა,
ძალზე მძიმე საფიქრალით – ბოროტების გამთელითა.
მე სულ ცოცხა რამე მინდა, ბარდ-ეკალი გადავთელო,
ღამგერებულ მოძმეთ გული, სიყვარულით გავამთელო,
– სულ ღუშაშზე ღამიჯეჟი, არ ღამზარდე, კამათელო,
ღმერთო, მომკლავ?
გთხოვ მაღირსო, უტკივილო საქართველო.

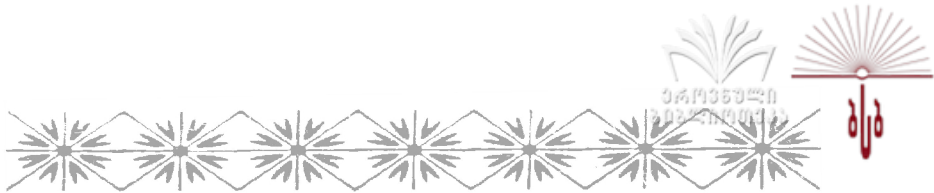

პალმერთებ იმ ღროს...

ვალმერთებ იმ ღროს,
ლეღვის ფოთოლი ტანს რომ ფარავდა,
იყვნენ შიშველნი
და სიშიშველე მაინც არ ჩანდა.
ვალმერთებ იმ ღროს,
როცა ადამს ევა არ ჰყავდა,
იყო მეუფე სამყაროსი
უფლისა დარად,
დააბიჯებდა უფლის ნებით
და... „ლეღვის ფოთლით“
ცოდვა-მადლისთვის ეღგა უფალს
შემწედ და ძალად,
ვალმერთებ იმ ღროს,
როს დიოდა ჩანჩქერი რძისა,
ადამს და ევას
არა ჰქონდათ ფიქრი განსჯისა,
ჩვენ რომ გვაწუხებს, არ აწუხებდათ ის საწუხარი,
ბაგონ-ჰაგრონებს ოაზისის და სამოთხისა.
უბელურება დეღამიწას დაეწყო მაშინ,
მაცდური ევა გვეღმა როცა ვაშლით აცღუნა,
მის შემდეგ ერთურთს ეომება მთელი სამყარო,
ვაშლზე ნაკბეჩი ადამის ძეს
შხამად ერგუნა.

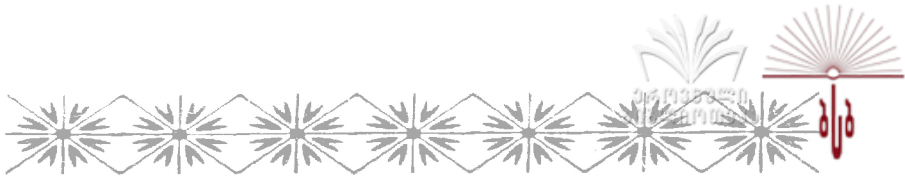

უნდა ვეპრობოთ

ქვეყანა ესე –
რომ გვიბოძა უფალმა ძღვენად,
უნდა ვიგულოთ თავშესაფრად,
სამყოფ-სადგურად,
უნდა ვიცხოვროთ უცოდველად,
თორემ უფალმა
უღირსთა ერთად ღირსეულიც გაანადგურა.
კაცობრიობამ ისე ბევრი ცოდვები ზიდა,
ჩვენ, გონიერებს, გვმართებს უკვე
მოკრება გონის,
უნდა ვებრძოლოთ
გადაჯიხვით,
ბოროტი გზიდან,
დღეს საბოლოო შანსი მოგვცა
უფალმა მგონი!

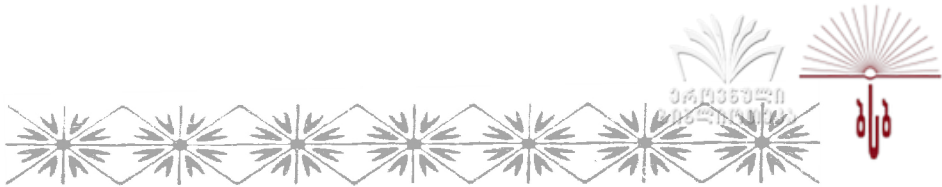
◇ ◇ ◇

„...რომელი ხარ ცათა შინა,“
მადლით წაგვიპინკე პინა,
გვაპატიე ყველა ცოდვა,
ღმერთო,
დაიფარე ჩემი ხალხი,
უმიზეზოდ სისხლს ნუ დაღვრის,
ის გვაკმარე, რაც ვეწამეთ
ღღემდე.
ფესვის საზრდოდ ვიქცე ხვალვე,
ოღონდ ერი ამიყვავე,
შეგვინდე და მირონი გვცხე,
გთხოვ,
შეგავედრებ ქართველის დედას,
რუსთაველის ენით გბედავ,
ანგელოზთა ენით გიმღერ,
მენდე,
დაე, მე დამასამარე,
ყველა ბელგი დამაყარე,
ოღონდ იხსენ, საქართველო,
ღმერთო!..

◇ ◇ ◇

თევზი თავიდან მყრალდებაო –
არ ვიცი ვინ თქვა,
ნაგავსაც რამდენს მეგჯერ გაჩხრეკ, უფრო მყრალდება,
ან ფერს შეიცვლის, ან სულაც მზეს
ხარიო – ხართან
ძალლსაც რამდენსაც უცაცხანებ – უფრო ავდება,

დედინაცვალი მაშინაცვალს თუ არ გამორებს,
გერის ბედიც კი მოგენაგროთ იქნება, მარა
ავი არისო დედინაცვლის ენაც და გულიც
(სიღედრებთან კი დღეს ბოდიშიც აღარა კმარა).
ველარ დავლიე ვერასოდეს
სუფთა წყალიო,
როს დამეზარდნენ ბოკვრებით, – იჩივლა დათვმა,
(წუთისოფელი მართლა წუთად მოგეზვენება
თუ მაღლ-მირონით ნასაქმარის დაიწყე ათვლა),
დიდი ლოდი რომ შიშველ ხელით
არ აიწევა,
ამას რად უნდა დამტკიცება, ან დაფიქრება,
გაირბინაო ხიდზე გიემა ჭკვიანის ფიქრში,
დრო-ჟამის ცვლაში –
იმედებიც მოდის და მიქრის.

◇ ◇ ◇

ბედი მომეც და...
გაღამაგდეთ
ნეხვის გორაში, –
უთქვამს ვიღაცას...
ბედი კი –
თვითონ გაჭედო უნდა:
ვირბე უკუღმა –
არასოდეს
არ უნდა შეგსვან.
არც მოლიბლარი არ გჭირდება,
მეხოგბე თუნდაც...

ნურვის კჳონია

კარგი კაცობა – კარგკაცობა როდია მხოლოდ,
კარგი ქალობაც –
არა მხოლოდ დაცვა ნამუსის,
ნუ გეგონებათ ზეკაცებად ვიქცევით ბოლოს,
არც მსურველი ვარ, ხელში შეგვრჩეს
მხოლოდ ნამუსრი.
ბიწს არ იკიდებს
– კარგკაცობა და კარგქალობა,
არც სიმბოლოთი არ ფასდება
ერის შეილობა,
გრადიციებით ლამაზდება სინდის-ნამუსიც,
არა მგონია –
ტყვიის სროლა იყოს გმირობა.

ყველა ოცნება ჩამოფერულავს ცისფერ ალიონს,
და იქ, შორეთში,
მირაჟებში აგვაციალებს,
გულს შეგვირუჯავს,
თუმც ვერ გვხრუკავს, ვით პიგმალიონს,
და უცოდველი ბავშვობიდან წაგვაპწიალებს.
...კლდიდან ნასკუპარ ნადირივით
თავზე გვაცხრება,
ულმობელ დროის ავკაცების ნაავკაცარი,
აღარ აქვს ბოლო ღრენა-ღრჭენას,

(როდის დათბება?...),
რომ ერთურთს აღარ შევავართო
თვალში ნაცარი.
ღმერთო,
შემარგე საღვთისმეტყველო ჩემი ქვეყნისა,
მეც ერთ მუხტობეს -
ღვთა-ღვთის, მთა-ბარ-მღვთისი,
სამხიარულო საღვთისმეტყველოს კვლავ თუ მაღირსებ,
დამაღვინებ -
უგვიგებო საქართველოსი...

მე სიცოცხლე მტრებთან ჭიდილს შევადიე,
აღმართებიც ბევრი დამიძლევიდა,
საქართველოს სიყვარულში შემეცილონ,
საღვთისმეტყველოც ბევრი დამიძლევიდა.
აღმართები კვლავ ბევრი მაქვს ასაკეცი,
რაც დავძლიე - ჩემი ნათელარია,
ნახევარი საუკუნე მომიღუნავს,
წინ ხომ კიდევ ერთი ნახევარია.
მე ბრძოლებში მუხლები ხომ არ დამღლია,
მკლავიც მერჩის, გულიც მაგრობს, მგონია,
სიხარული წინ რომ მელის და რომ ველი
უფლის მაღლთან ნამომ-შენაწონია.
სანაძლეოს არავისთან მე არა ვღებ,
ვიცი, ას წელს გადაყვება ძნელია,
ასი წელი თუ იცოცხლე ვაჟკაცურად,

ასის შემდეგ – რაღა სადარღელია.
სანამ ცოცხლობ, უნდა გერქვას კაცურკაცი,
რომ საფლავშიც კაცურ კაცად ჩაწვე,
ნახევარი ცხოვრება თუ მიაქვერე,
ნახევარზე ნუ იღარღებ აწე...

ამღერღებაო გელი ერთხელ –
და მერე კვღება,
აყვავღებაო კაქტუსი და -
სულ მალე ხმღება,
საიდუმლოსაც გვამცნობს თურმე
ერთხელ ფოთოლი,
წაჭრილი თავიც – შემზარავ ხმით ამეგყვეღღება.
წაწყმეღღელია განა ყველა თავმოკვეთილი?
წმინდანთაც ჰკვეთღღენ ხშირად თავებს
უკეთურღები,
სულით წაწყმეღღას – თავის კვეთა
მართლაც სჯობღია,
დასასრულია თუკი ამით
უბეღღურღების.
ძალაუფღება ხელთ გიპყრღია? –
იყავი კაცი,
ხალხის სიყვარულს მით მოიძკი,
უნდა გჯეროღღეს,
თორემ კაცთა კვღით თუ აღმეღღვი –
არ დაივიწყო,
ვით დაისაჯა იოანეს მკვეღღელი ჰეროღღე...

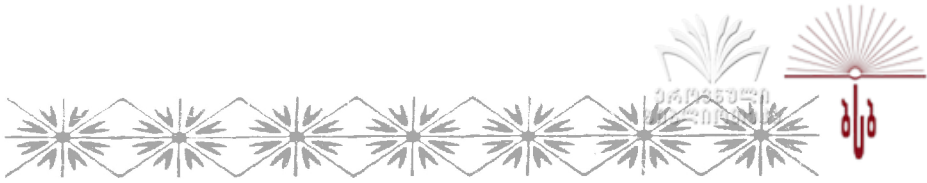
ცალ ამაღლება

აწერია ყველა შობილს შუბლზე მერმისი
ცალ ამაღლება –
ხვედრიაო რჩეულთა მხოლოდ,
მხოლოდ ის შუბლი,
რომელსაც რომ შერჩა ნამუსი
უფლის გზით ივლის
და უფალთან მიაღწევს ბოლოს.
ზიზღიც და კრულვაც
ხშირად არის რჩეულთა ხვედრი,
დაუნის გვირგვინთან ეკლის გვირგვინს
არგუნებს ღირსსაც,
ოღონდ ღვთის ნებას ვინც მიჰყვება
წესით და რიგით,
ვერას დააკლებს უღირსთ ქვის სროლა,
მოხვდება ვისაც.

ობლის კვერი

სიბერემდეო –
სიქაჩლისთვის უნდა ემზადო,
ბრძენ მოამბეთა ანდერძები
მუდამ მართლდება;
უბედურ კაცსო – ქვა აღმართშიც
წამოეწევა,
ობლის კვერიო?
ცხოვრებაში ეს აღარ ხდება.

საპატიმროში კაცის ხვდება და – არაკაცის,
დელის მუცლიდან კაცის ჩნდება და – არაკაცის,
საპატიმროში დელას ჯდება და არაკაცის,
მამინაცვალი?
კაცის არის და – არაკაცის.

ხეების ზეზურად კვლებიან
უთავო მეთაურთა შემყურე,
ბრძენი ხალხისგან ასე თქმულა –
„პური აცხოსო მეპურემ“.

სიჭაბუკე

უკან დარჩა სიჭაბუკე, წლები აღმაფრენისა,
წლები დიდი დალხენის, წლები ჭირთათმენისა.
ცისარგყელით დანაფერი, ჩუმ ფიქრების მარულით,
სხვანაირი გაზაფხული, უდროოდ გაპარული.
წლებმა ცაზე გადიქუხეს, ელვის წვით დაზაფრული,
მოსულა შემოდგომა, ნეგავ მოვა გაფხული?
უკან დარჩა გაზაფხული, მზის წვიმებით ნაფერი,
მემღერება და მამღერე, ღმერთო, ჩემი სამღერი.

რარიგ სასწაულმოქმედია ლექსი პატარა,
ქვეყნად რამდენი,
ბეციური ფრთებით აგარა,
ლექსი – ოცნების პაწაწინა გულში ჩამტევი,
პოეტის სულის მონაყური,
ბოგჯერ – ტკივილი,
მომღვავებული სიხარულის აბობოქრება,
ხანაც – წყენა და
უსაშველო სულის კივილი.
ძალბე პატარა ამრსაც იგვეს ლექსი მართალი,
ხანძრის წარმომშობ ნაპერწკლითაც
არის აესილი.

არ ვინც რა გველის ხვალ

მომავლის იმედით ვსულდგმულობთ,
არ ვიცით რა გველის ხვალ,
ჩვენს მრწამსს არასდროს ვღალატობთ
და ამით ვიმაგრებთ თავს,
მე განვლილ ნაბიჯებს ვაჯამებ,
სიმართლეს ვუსწორებ თვალს,
მგონია ცუდად არ ვიცხოვრე,
არავის ვუმღერევედი წყალს.
იყავი, იღვაწე, აკეთე,
კეთილი გერჩიოს ავს,
სიმართლე, სიწმინდე, კაცობა

გაცილებს მგერსა და ვალს.
მიყვები საწუთროს შარაგზას,
ღვთის მიერ ნაბოძებ გზას,
ბოროტთან ცხოვრებას ვერ ვგუობ,
არასდროს ვღებ მასთან ზავს.
ისე არ გამჭირვებია, ჩავჭილებოდე ხავსს,
მიყვარდა ნიშა და ნიკორა,
ყანაში ვაფლებდი კვალს.
სინდისი, ნამუსი ყოველთვის
მერჩივნა ოქროს და ლალს,
ალაღად ნათესი, ნამკალი,
შეგმაგებს რწმენას და ძალს.
მუხლებზე არავის ვუჩოქებ,
არავის არ ვუხრი თავს,
არა ვარ ქლესა და ქვემძრომი,
არც ზურგზე არ ვიძრობ ტყავს,
რა გზას ერთხელაც გავყევი,
არასდროს გავგეხავ ნავსს,
ცხოვრება ყოველთვის უმართლებს,
სიკეთის ნერგებს ვინც რგავს.
მე სანთლებს სხვა არვის არ ვუნთებ,
ღმერთი და სიქველე მწამს,
ასეთი ცხოვრება მიყვარს და
ფიცავ, არ შევიცვლი მრწამსს;

ს ა რ ჩ ე ვ ი

წუთისოფელი	3	ბაკქანალია	
*** ქვას მისდგომია	5	უფალო, გვედრი	25
ქამი გამოცდის	6	*** წარსულ დიდების	27
*** ყველა		*** ზესაუფლოსკენ	
სურვილად გვრჩება	7	ილოცეთ... ..	28
ერთი ბეწოა ცხოვრება	9	გმადლობ, უფალო	29
ღრო წახდა... ..	10	არა მცალია... ..	30
არავინ იცის... ..	11	ჰანგად დაღვრილო	
აპოკალიფსი		ქართველ ქალებს	31
სხვადასხვა გზა	12	აქ დავიბადე	33
*** საწუთრო	13	მუხის გოგებში... ..	34
სკამი ყველას მოერგება	14	ზოგი ქვა არის...	
დადის მაესგრო	15	*** ფიქრით	35
მგრის მეგობრობა სად		სულს ჩემსას	
თქმულა	16	*** ცხოვრება ესე	
ღმერთო, გამხადე ზიარი	17	*** წარმაჯალია	36
*** გააბოროტა		*** ურჩობა	
*** წარსულის	19	მაჟანს	37
ვინაც უფალს სცნობს	21	*** ღმერთისგან	
სიკეთის ხე		მთვრალი ფორუმი	38
ზოგი... ..	22	არამკითხე	39
*** ზოგის სიცოცხლე	23	ქალი	40
ღღეს პლანეტაზე... ..	24	*** მაჟანს	41

შავი შამანი	42	*** ულვაშის ღერით	60
ის ურჩევნია...		*** ცხოველთ მეუფეს	61
*** ვინც თავის ხალხს	43	*** აღათ-წესები	
მთების სინდისი	44	ნუთუ...	
*** მე ამა ქვეყნის		*** ვისაც ფეხებზე ჰკილია	62
მხატვარი ხატავს	45	დე, გისაროდეს	
*** გსმენიათ		*** ცხოვრება იხლართება	63
*** მგრისთვის	46	*** გინდაც გალახით	
*** ჯერ არ ქმნილა		*** ვინც აფხაზგოს	
*** ცრუ სიმბარია	47	*** მოზარდს	64
ვინც ვაჟკაცურად... ..	48	*** გზა სპეგაკი	65
ნუ იმეორებ	49	*** ბრძენთა და	
სარეკელა		*** ქრისტე თავისით	66
ხე არ დაგირგავს	51	*** ავკაცობას	
*** ხშირად არ წყალობს	52	*** ქული ახურავს	67
*** რაღაც ხერხებით	53	„ასე იყო, ასე არის“	
*** არად მიგვაჩნდა		*** ბოროტს	68
*** არ აქვს უფლება	54	*** ვაკვირდები	
*** გლესურ		*** ლომი რომ	69
*** კიდევ კარგი		*** ის დღენიაღაგ	
*** თითქმის	55	წიგნი	71
*** მომხდურთა	56	*** აისი გეობს	73
მეგისმეგო	57	*** ფანჯრის წინ	74
*** ნარკომანიის		ცეცხლთან თამაში	
*** შენთვის არავის	58	ლოცვად დამდგარი	75
*** უკან მოხედვით		*** არც სიმლიდრეა	76
*** ბოქლომის კლიგის	59	*** თუ გსურს	77
*** მომხდური ბევრი		*** ნუ მიენდობი	
*** იოლია გაჩენა		*** გლესკაც	78

*** იქნებ მართალიც	*** ვერა ცოღვა	94
*** ღვარძლიანი	*** არასოდეს	95
სიცოცხლე ქალმა იქნებ	
შორს...	*** მთის წვერი	97
*** ქართველთ	*** ხატები მოიპარესო	
თურმე სხვისია	დროა შევიძლოთ	98
გვაქვს... ..	ხიხანიდან ბათუმამდე	99
*** ჩამოეშვება	*** (იგავებით და	100
*** ღიღო ღმერთო	*** ნიაღვარსა ჰგავს	101
*** ვნაგრობ	*** არაფერს ნიშნავს	102
*** სიცოცხლე	*** უკვე	103
*** დრო უღმობელი	ვალმერთებ იმ დროს... ..	105
რეკენ ზარები... ..	უნდა ვებრძოლოთ	106
*** მცხეთა	*** „...რომელი ხარ	
დრო ისე წახდა	ცათა შინა...“	
*** ღვთისმშობლის კუთვნილია	*** თევზი	107
უქართველებოლ... ..	*** ბელი მომეც	108
*** საღ იქჟარიან	ნურვის ჰგონია	
*** ჭირიც	*** ყველა ოცნება	109
*** კარგ საქმეს	*** მე სიცოცხლე	110
*** ჩემი საფიცარი	*** ამღერდებაო გედი	111
*** აკვაცობა	ცალ ამალღდება	
*** განა არ ვიცი	ობლის კვერი	112
*** შეუცდომელი	*** ხეების	
*** ჩემი სამშობლოს	სიჭიბუკე	113
*** სტიქია	*** რარიგ	
*** ცოღვებით	არ ვიცი რა გველის ხვალ ...	114

ხელმოწერილია დასაბეჭდად
ქალაქის ზომა 60X84 1/16
ფიზიკური თაბახი 7,5
შეკვ. №
ტირაჟი 100

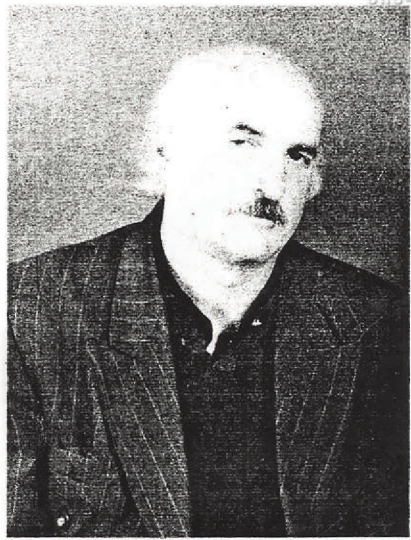
ფასი სახელშეკრულებო

რელაქტორი ჯემალ სურგანიძე
მხატვრული რელაქტორი ნოღარ ჩიკვაიძე
ტექნიკური რელაქტორი ღათო საფნიძე
კორექტორი მათა საფნიძე
ოპერატორი მათა მუსხიძე

ბარეკანის მხატვრობა მათა საფნიძესი

ავტორი მალოზას უხდის მოყვარულ მხატვრებს –
გვიან ანაკიძეს, ნოღარ ჩიკვაიძეს, მათა საფნიძეს
წიგნის მხატვრულად გაფორმებისთვის

Խոչընդոտ շրջան թիվն ենթաստի,
ժամանակ, ժողովուրդ զվարճանքի,
ժնջվում եղև Խոչ շնորհակալ
պատմել Երևանում - նա լավագույնը:

Խոչ հիշք շահապատ
Ժող զուրկ շնորհակալ,
Ել,
անարդյուն շնորհակալ շնորհակալ,
Կարևոր նպատակներ համ ղրկել շահապատ,
շնորհակալ շնորհակալ լավ սեր շնորհակալ:

Երևան ԵՊՈՒՆ